

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку та оподаткування

к.е.н., доцент _____ Володимир ЛИТВИНЕНКО

“ _____ ” _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

**ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІ**

Подлозній Анні Олександрівні

Спеціальність 071 – Облік і податкування

Освітня програма «Облік і аудит»

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи **«Організація і методика обліку та аудиту розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів»**

затверджена наказом ректора НУБіП України від 23.10.2025 р. №2471 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: *законодавчо-нормативна база України, наукова та періодична література, матеріали науково-практичних конференцій, інформація інтернет-видань і вебсайтів, а також дані бухгалтерського обліку, фінансової звітності та матеріали аудиту ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРЕРС».*

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

- 1. Теоретико-методичні засади обліку та аудиту розрахунків з постачальниками в умовах кризи*
- 2. Організація та методика бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками в умовах економічної нестабільності.*
- 3. Аудит розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів.*

Перелік графічного матеріалу :таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання «_____» _____ 2024 р.

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи**

Наталія КУЗИК

**Завдання прийняв до
виконання**

Анна ПОДЛОЗНА

Реферат
на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» за темою
«Організація і методика обліку та аудиту розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів»

У магістерській кваліфікаційній роботі узагальнено теоретичні положення та проведено критичну оцінку діючої в Україні практики обліку і аудиту розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів для розробки практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на практичних матеріалах ТОВ «Вайн Хантерс». Зокрема, розкрито:

- економічну сутність розрахунків з постачальниками та її роль у фінансовому стані підприємства;
- класифікацію заборгованості за розрахунками з постачальниками та її вплив на фінансовий стан підприємства;
- практичні підходи до організації документообігу та первинного обліку розрахунків з постачальниками на підприємстві в умовах кризи неплатежів;
- методику обліку та вплив впровадження цифровізації на облік розрахунків з постачальниками;
- практичні аспекти щодо узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками у фінансовій звітності та використання її користувачами для прийняття рішень в умовах економічної нестабільності;
- досліджено організацію внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками в контексті аудиторського підходу;
- проаналізовано підходи до відображення результатів аудиту розрахунків з постачальниками та визначено шляхи вдосконалення системи контролю.

У висновках магістерської кваліфікаційної роботи узагальнено отримані результати дослідження, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку і аудиту розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів.

Ключові слова: облік, аудит, постачальники, заборгованість, контроль, ризики, неплатежі, зобов'язання.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ КРИЗИ НЕПЛАТЕЖІВ	6
1.1. Економічна сутність розрахунків з постачальниками та їх роль у фінансовій стабільності підприємства	6
1.2. Класифікація заборгованості за розрахунками з постачальниками та її вплив на фінансовий стан підприємства	10
1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та контролю розрахунків з постачальниками	16
Висновки розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	23
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	23
2.2. Організація документообігу та первинного обліку розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів.....	33
2.3. Методика обліку та впровадження цифровізації розрахунків з постачальниками	42
2.4. Узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками у фінансовій звітності та використання її користувачами для прийняття рішень в умовах економічної нестабільності.....	48
Висновки до розділу 2	52
РОЗДІЛ 3. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ КРИЗИ НЕПЛАТЕЖІВ	54
3.1. Система внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками як об'єкт аудиторської оцінки.....	54
3.2. Методика аудиту розрахунків з постачальниками	63
3.3. Узагальнення результатів аудиту розрахунків з постачальниками для мінімізації ризиків неплатежів	70
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	91

ВСТУП

Актуальність теми. Організації та методика обліку і внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів полягає в необхідності адаптації бізнес-процесів до нових економічних реалій та розробки ефективних стратегій для мінімізації фінансових ризиків, збереження платоспроможності підприємства і підтримки його конкурентоспроможності на ринку.

Кожне підприємство здійснює фінансово-господарську діяльність, що потребує надходження та використання грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей і основних засобів для забезпечення безперервної та ефективної роботи. Операції з постачання є одними з найважливіших, оскільки саме вони спричиняють виникнення зобов'язань та ініціюють процес розрахунків з постачальниками на підприємстві.

Проблема неплатежів та затримок у розрахунках між підприємствами та їх постачальниками стає особливо гострою під час кризових явищ у економіці, зокрема в умовах економічного спаду, інфляційних процесів, валютних коливань і зниження платоспроможності контрагентів.

Криза неплатежів значно ускладнює фінансову стабільність підприємств, спричиняє порушення господарських і фінансових зобов'язань, затримки у виконанні договірних умов і негативно впливає на ділову репутацію компаній. В таких умовах ефективна організація обліку та внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками стає важливим елементом для забезпечення фінансової стійкості підприємства та мінімізації фінансових ризиків.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень та критичний аналіз діючої в Україні практики обліку і внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів для розробки практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Досягнення мети зумовило постановку і вирішення наступних завдань:

- визначити економічну сутність розрахунків з постачальниками та її роль у фінансовому стані підприємства;
- дослідити класифікацію заборгованості за розрахунками з постачальниками та її вплив на фінансовий стан підприємства ;
- узагальнити нормативно-правове регулювання обліку та контролю розрахунків з постачальниками;
- надати організаційно-економічну характеристику об'єкта дослідження та його діяльності в умовах кризи неплатежів;
- розглянути та дослідити практичні підходи до організації документообігу та первинного обліку розрахунків з постачальниками на підприємстві в умовах кризи неплатежів;
- дослідити методику обліку та визначити вплив впровадження цифровізації на облік розрахунків з постачальниками;
- узагальнити інформацію про розрахунки з постачальниками у фінансовій звітності та використання її користувачами для прийняття рішень в умовах економічної нестабільності;
- визначити мету, завдання та дослідити організацію внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками з аудиторської точки зору;
- вивчити методику аудиту розрахунків з постачальниками;
- узагальнити результати аудиту та дослідити шляхи вдосконалення системи контролю розрахунків з постачальниками.

Об'єктом дослідження є процес обліку і внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками на підприємстві в умовах кризи неплатежів.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних й практичних засад організації та методики обліку і внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених задач в роботі були використані такі методи: порівняльний, абстрактно-логічний, розрахунково-конструктивний, діалектичний метод пізнання, системний підхід, методи аналізу і синтезу.

Інформаційна база дослідження. Матеріал кваліфікаційної роботи викладено з урахуванням змін в законодавстві України та актуальних умов господарювання. Для написання роботи були використані нормативно-правові акти, що регламентують облік та внутрішній контроль розрахунків з постачальниками в Україні, наукові праці вітчизняних та іноземних авторів з проблем обліку, контролю та аудиту цих розрахунків, а також інформаційні ресурси, міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Апробація результатів та публікації. Основні результати дослідження, викладені в магістерській кваліфікаційній роботі, доповідались та обговорювались на II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Економічні дні – 2025», 10 квітня 2025 р. м. Київ НУБіП України, за результатами яких були опубліковані тези доповідей [33].

Структура та обсяг роботи. Магістерська кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ КРИЗИ НЕПЛАТЕЖІВ

1.1. Економічна сутність розрахунків з постачальниками та їх роль у фінансовій стабільності підприємства

В умовах життя сучасного суспільства кожен суб'єкт підприємництва має певну кількість постачальників, які, в свою чергу, дозволяють підприємству функціонувати, здійснювати свою діяльність, що спрямована на отримання прибутку. Зокрема, кожен економічний суб'єкт будує взаємовідносини з постачальниками за допомогою укладання договорів на постачання сировини або товарів, надання послуг або виконання робіт, необхідних для реалізації власного продукту. Такі взаємовідносини називають розрахунками з контрагентами.

В економічній літературі термін «розрахунки» трактують як «здійснення платежу за щось». Згідно сучасного економічного словника визначено, що розрахунок – технічне обчислення показника; сплата грошей за зобов'язаннями; документ, який складений на основі обчислення або розрахунку [43].

Існує два підходи до визначення поняття розрахунків. За першим (Непочатенко О.О.) розрахунки розуміються як не тільки власне платежі, а й усі операції з передачею грошей від однієї особи іншій особі [26]. Все, що пов'язане з рухом грошей - безповоротне фінансування, аванси, позики, конвертація - так чи інакше здійснюється за допомогою розрахунків. Другий підхід (Галкін В.В. та Мещеряков А.А.) формулює суть дещо вужче: розрахункові зобов'язання лише є умовою (опосередковують) здійснення платежів за передане майно, виконані роботи, надані послуги [10]. Їхня мета полягає в належному оформленні передачі грошей з рук боржника в руки кредитора.

Економічна сутність розрахунків полягає у перерозподілі грошових

ресурсів між учасниками підприємницьких та інших відносин. Раціональна організація розрахункових операцій сприяє зміцненню договірної та розрахункової дисципліни, виконанню зобов'язань з постачання продукції в заданому асортименті та якості, підвищенню відповідальності за дотримання платіжної дисципліни, скорочення заборгованості, прискорення оборотності оборотних коштів та, отже, поліпшення фінансового стану підприємства [17].

Залежно від змісту операцій розрахунки поділяються на два види по товарним операціям та нетоварним (рис. 1.1):

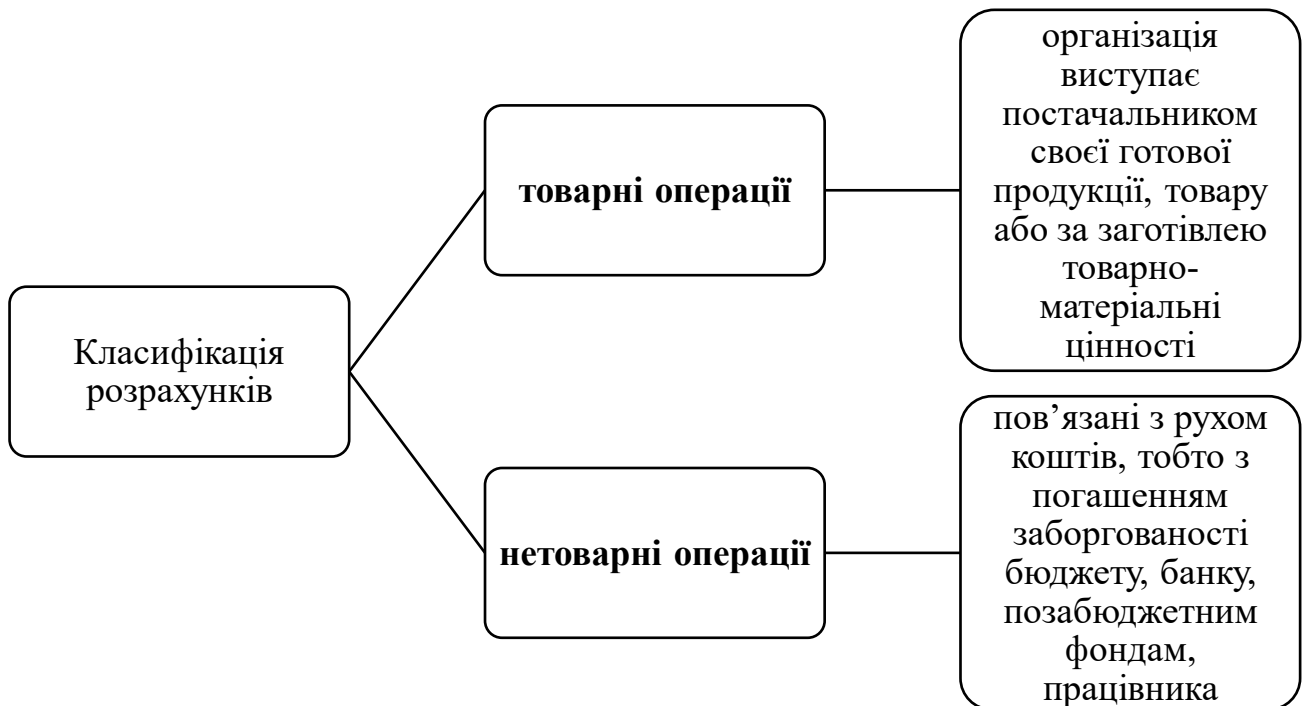

Рис.1.1. Класифікація розрахунків залежно від змісту операцій

Примітка: побудовано авторкою на основі [27]

В силу того, що кожного суб'єкта з іншими організаціями пов'язують фінансові відносини, весь спектр контрагентів по сукупності договорів можна поділити на два види: дебітори та кредитори. Оскільки предметом дослідження є облік та контроль розрахунків з постачальниками, варто визначити хто такі постачальники. Незважаючи на безліч існуючих трактувань, всі вони несуть єдиний економічний зміст. Кожен автор намагається конкретизувати дане поняття і представити його розгорнуто. У додатку А.1 наведено думки різних авторів щодо понять «постачальник».

Аналіз запропонованих авторами визначень, наведених у додатку А.1, дозволяє узагальнити, що деякі автори мають подібну думку стосовно трактування даних категорій. Вони вважають, що до постачальників належать організації, що постачають товарно-матеріальні цінності (матеріали, напівфабрикати, товари тощо), що надають послуги (відпустка енергії, пари, води, газу), а також виконують різні роботи (будівництво, капітальний та поточний ремонт основних засобів тощо).

Розрахунки, що стосуються постачальників, як правило, виконуються згідно певних напрямів. На рисунку 1 відображено за якими напрямками на підприємствах виконуються розрахунки з постачальниками.

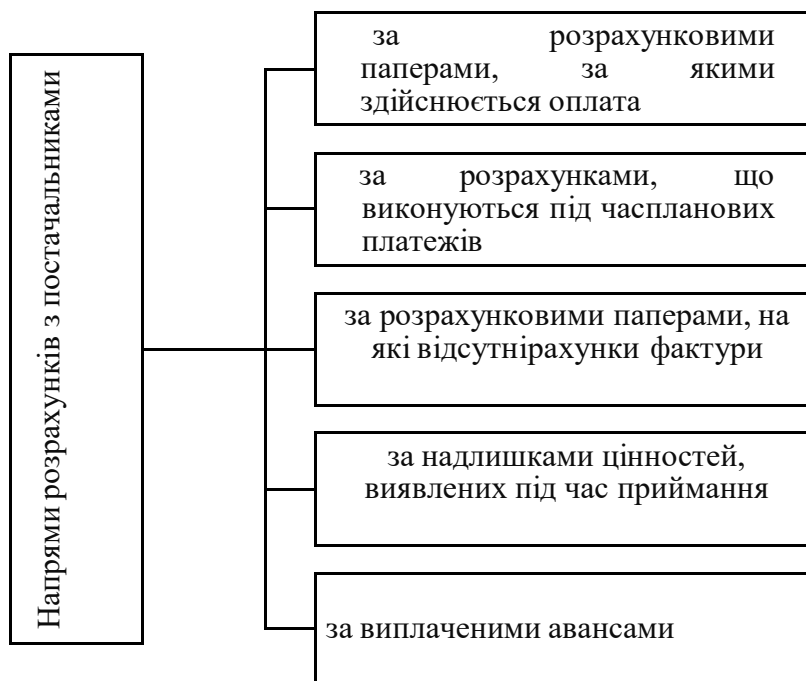

Рис. 1.2. Напрями розрахунків з постачальниками

Примітка: побудовано авторкою на основі [9]

Як засвідчують дані, наведені на рисунку 1.2., напрями розрахунків із постачальниками охоплюють різні форми та підстави здійснення платежів: за розрахунковими паперами, за якими здійснюється оплата; за розрахунками, що проводяться під час планових платежів; за документами, на які відсутні рахунки-фактури; а також за надлишками цінностей, виявленими під час приймання. Для більшої структурованості та узагальнення такі види розрахунків згруповано в таблиці 1.1, що відображає їх змістову характеристику.

Таблиця 1.1

Види розрахунків із постачальниками та їх характеристика

Види розрахунків	Характеристика
За розрахунковими паперами, за якими здійснюється оплата	Здійснюються на підставі належно оформлених розрахункових документів, що підтверджують факт і обсяг зобов'язань перед постачальником.
За розрахунками, що виконуються під час планових платежів	Передбачають проведення регулярних та узгоджених у договорі платежів відповідно до встановленого графіка.
За розрахунковими паперами, на які відсутні рахунки-фактури	Проводяться за попередніми супровідними документами, коли рахунок-фактура ще не отримана, але факт поставки підтверджений.
За надлишками цінностей, виявленими під час приймання	Виникають у разі фіксації перевищення фактично отриманих товарно-матеріальних цінностей над зазначеною у первинних документах кількістю.
За виплаченими авансами	Відображають попереднє перерахування коштів постачальнику для забезпечення майбутнього виконання договірних зобов'язань.

Умовно реалізацію розрахунків з постачальниками можна віднести до модуля кредиторської заборгованості. Завдяки таким розрахунками підприємства забезпечені як товарами, так і послугами.

Законодавчою основою методологічних аспектів інформації про розрахунки з контрагентами в обліку та фінансовій звітності, а також вимог її відображення є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» (надалі НП(С)БО 11 «Зобов'язання») [35]. Під зобов'язанням розуміється певна дія, яка вчиняється однією особою (боржником) на користь іншої (кредитора): передача майна, виконання роботи, сплата грошей тощо, натомість кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку. Згідно НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [35], зобов'язання, відповідно до цілей бухгалтерського обліку, поділяються на: довгострокові, поточні, непередбачені та доходи майбутніх періодів.

Розрахунки з постачальниками відносяться до складу поточних зобов'язань, оскільки кредиторська заборгованість є одним з найбільших поточних рахунків у фінансовій звітності підприємства. Поточні зобов'язання складають чималу частину діяльності підприємства. Вони являють собою короткострокові фінансові зобов'язання підприємства з терміном погашення

протягом одного року або протягом відповідного операційного циклу. Операційний цикл – це час, необхідний компанії для купівлі запасів та перетворення їх у кошти від продажу.

Отже, розрахунки з постачальниками займають важливе місце в системі розрахункового бізнесу, а також у загальній бухгалтерській діяльності. Такі розрахунки впливають на формування основної частини доходів компанії. У нашій країні процес визнання та оцінки зобов'язань в основному регулюються НП(С)БО 11 [35]. Кредиторська заборгованість є однією з основних складових поточних зобов'язань і становить значну частину пасивів суб'єктів господарювання.

1.2. Класифікація заборгованості за розрахунками з постачальниками та її вплив на фінансовий стан підприємства

Кредиторська заборгованість є ваговою складовою капіталу як джерело фінансування будь-якого підприємства. Класифікація кредиторської заборгованості є важливою для ефективного управління фінансами підприємства, оскільки дозволяє чітко визначити строки та умови погашення боргів. Вона сприяє точному плануванню грошових потоків, оцінці фінансової стійкості та ухваленню обґрунтованих управлінських рішень.

Кредиторська заборгованість – це сума зобов'язань підприємства перед іншими суб'єктами господарювання, працівниками, державою тощо, яка підлягає сплаті у визначений термін. Для ефективного управління нею та аналізу фінансового стану підприємства доцільно класифікувати кредиторську заборгованість за кількома ключовими критеріями: за строками, видами зобов'язань, статусом та контрагентами.

Класифікація за строками погашення – цей критерій визначає, наскільки швидко зобов'язання мають бути погашені. Загалом, розрізняють заборгованість за строками погашення, що дозволяє оцінити терміновість виконання

зобов'язань і рівень ліквідності підприємства (короткострокова, довгострокова, прострочена). Кредиторська заборгованість поділяється за видами зобов'язань. Це відображає джерела виникнення боргу – за товари, роботи, послуги, за розрахунками з підзвітними особами чи податками. Виділяють класифікаційну ознаку за статусом, яка характеризує якість та реальність погашення зобов'язань (поточна, реструктуризована, безнадійна). Поділ за контрагентами, зокрема на вітчизняних та іноземних постачальників, дає змогу враховувати валютні та правові особливості розрахунків. Узагальнена класифікація наведена в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація заборгованості за розрахунками з постачальниками

Види заборгованості	Характеристика
Види заборгованості за строками погашення	
Короткострокова заборгованість	зобов'язання, термін сплати яких становить не більше одного року; найпоширеніша форма заборгованості, яка включає поточні розрахунки з постачальниками, податковими органами, працівниками тощо.
Довгострокова заборгованість	зобов'язання, що підлягають погашенню після одного року, з моменту їх виникнення. До них належать заборгованість за договорами з відстрочкою платежу, довгострокові кредити постачальникам тощо.
Прострочена заборгованість	зобов'язання, термін оплати яких уже минув, але вони ще непогашені. Такі зобов'язання свідчать про фінансові труднощі або недотримання умов договорів, що негативно впливає на репутацію підприємства та його взаємовідносини з постачальниками.
Види заборгованості за видами зобов'язань	
За товари, роботи та послуги	найбільш поширена форма заборгованості, яка виникає в результаті придбання підприємством матеріалів або сировини, комплектуючих або замовлення послуг, тобто у процесі операційної діяльності.

Продовження табл. 1.2

За розрахунками з підзвітними особами	заборгованість, яка виникла в момент видачі готівкових коштів працівникам під звіт на службові потреби (на відрядження, придбання матеріалів). Заборгованість виникає в тому випадку, коли працівник не надав звіт або не повернув залишок коштів підприємству.
За податками	зобов'язання підприємства перед державою за обов'язковими податковими та іншими платежами (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, ЄСВ тощо). Невчасна сплата податків може призвести до штрафів і пені.
Види заборгованості за статусом	
Поточна заборгованість	зобов'язання, термін погашення яких ще не настав, виникають в межах договірних відносин, така заборгованість не несе ризиків.
Реструктуризована заборгованість	це борги, умови сплати яких були змінені за домовленістю сторін (подовжено термін погашення, зменшено суму боргу або встановлено новий графік платежів). Це свідчить про проблеми з платоспроможністю підприємства, але в той же момент демонструє готовність вирішувати фінансові труднощі шляхом переговорів.
Безнадійна заборгованість	заборгованість, яку неможливо стягнути внаслідок, наприклад, банкрутства постачальника, ліквідації підприємства або закінчення строку позовної давності. Такі борги підлягають списанню та можуть вимагати формування резервів.
Види заборгованості за контрагентами	
Вітчизняні постачальники	зобов'язання перед резидентами України, з якими підприємство має господарські відносини. Зазвичай розрахунки здійснюються у національній валюті.
Іноземні постачальники	зобов'язання перед нерезидентами, які надають товари або послуги. Такі заборгованості виникають в іноземній валюті, що створює додаткові ризики, пов'язані з курсовими коливаннями.

Отже, наведена класифікація заборгованості за розрахунками з постачальниками, охоплює її поділ за строками, видами зобов'язань, статусом та контрагентами. Такий підхід дає можливість комплексно оцінити стан розрахунків підприємства, своєчасність їх погашення та можливі ризики неповернення. Особливу увагу привертає поділ на поточну, реструктуризовану

та безнадійну заборгованість. Така класифікація характеризує її якість і є важливою для фінансового аналізу та контролю за платіжною дисципліною [39].

Детальна класифікація кредиторської заборгованості дозволяє глибше проаналізувати фінансові зобов'язання підприємства, визначити їхній характер, ступінь ризику, а також прийняти обґрунтовані управлінські рішення щодо оптимізації строків погашення, роботи з контрагентами та управління ліквідністю. Такий підхід також є важливим для складання фінансової звітності, податкового обліку та аудиту [25].

Вплив кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками на фінансовий стан може бути як позитивним фактором розвитку підприємства, створюючи додаткові джерела фінансування, так і негативним – погіршується ліквідність, платоспроможність та фінансова стійкість у разі її надмірного зростання чи прострочення. Вплив на ліквідність і платоспроможність підприємства можна відобразити схемою:

Рис. 1.3. Вплив кредиторської заборгованості на фінансовий стан підприємства

Примітка: побудовано авторкою на основі власних спостережень

Отже, рис. 1.3 відображає двоїтий вплив кредиторської заборгованості на фінансовий стан суб'єкта господарювання. З одного боку, її зростання може забезпечити тимчасове збільшення ліквідності та використання додаткових

ресурсів у господарській діяльності на певні цілі. З іншого боку, надмірна прострочена заборгованість свідчить, вочевидь, про проблеми з платоспроможністю. Це, в свою чергу, підвищує ризик невиконання зобов'язань перед контрагентами. Це підкреслює необхідність контролю та оптимізації рівня кредиторської заборгованості.

Кредиторська заборгованість є одним із ключових показників фінансового стану підприємства, який уважно аналізують як потенційні інвестори, так і кредитні установи. Її рівень, структура та динаміка прямо впливають на інвестиційну привабливість підприємства, а також на його кредитоспроможність і відповідний кредитний рейтинг. Так, наприклад, якщо частка простроченої кредиторської заборгованості підприємства перевищує 30 % від загального її обсягу, це сигналізує про фінансові труднощі та неспроможність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання [51]. У такому разі банки можуть знизити кредитний ліміт або вимагати додаткові форми забезпечення, а інвестори – утриматися від вкладень через високий рівень ризику. Натомість підприємство, у якого структура кредиторської заборгованості є збалансованою, а розрахунки з постачальниками здійснюються без прострочень, отримує вищий рівень довіри та кращі умови фінансування, що позитивно впливає на його інвестиційну привабливість.

Одним із важливих показників є співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості. Якщо підприємство має суттєво вищу кредиторську заборгованість порівняно з дебіторською, це може свідчити про дисбаланс у грошових потоках. Така ситуація викликає занепокоєння в інвесторів, оскільки вона вказує на ризики втрати платоспроможності, а також свідчить про ймовірне накопичення зобов'язань без реального надходження коштів у найближчому майбутньому [40].

Особливо негативним сигналом для зовнішніх користувачів фінансової інформації є наявність простроченої кредиторської заборгованості. Вона може призвести до зниження довіри інвесторів і погіршення умов кредитування: підвищення процентних ставок, скорочення доступного фінансування, вимоги

додаткових гарантій тощо. Кредитні агентства також враховують такі фактори при формуванні кредитного рейтингу, що впливає на здатність підприємства залучати ресурси на ринку капіталу (рис. 1.4).

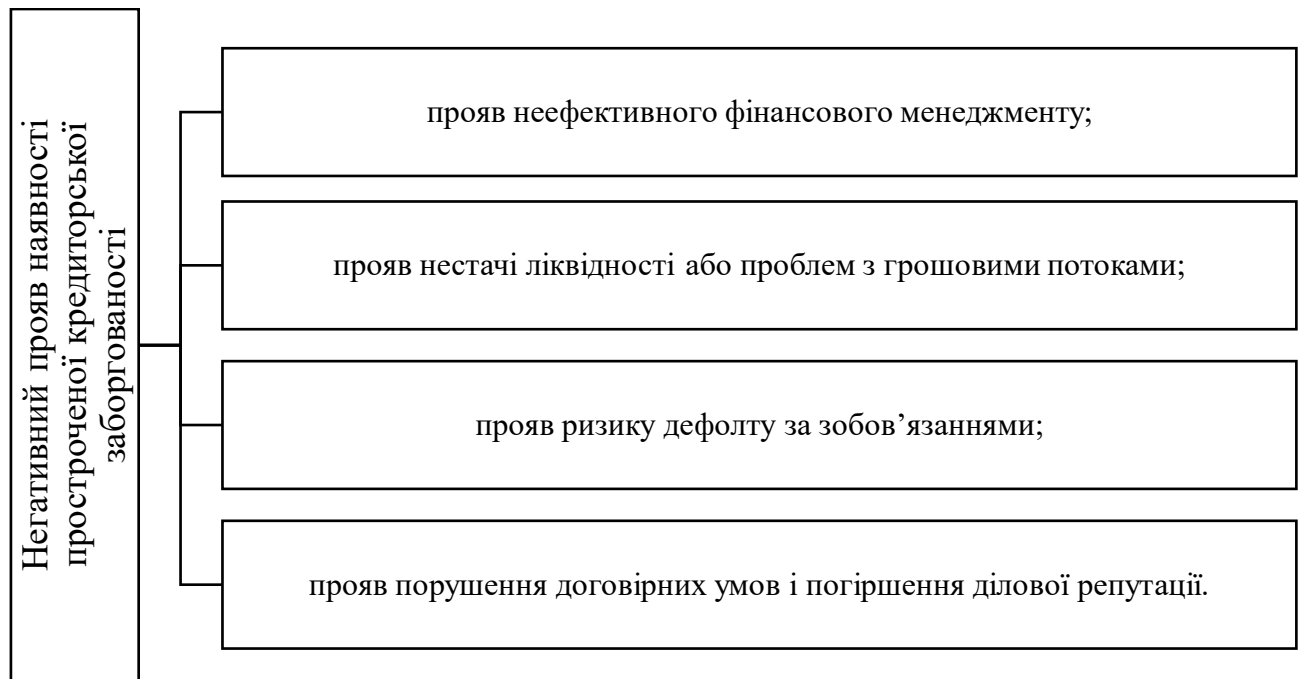

Рис. 1.4. Ознаки негативного впливу простроченої кредиторської заборгованості

Примітка: побудовано авторкою на основі [25]

Отже, схема наочно демонструє негативні наслідки наявності простроченої кредиторської заборгованості, які свідчать про проблеми у фінансовому стані підприємства. Прострочена кредиторська заборгованість є серйозним сигналом фінансової нестабільності та потребує негайного реагування для відновлення платоспроможності та довіри з боку партнерів.

Разом із тим, раціональна політика управління кредиторською заборгованістю, зокрема оптимізація строків розрахунків з постачальниками, своєчасне виконання зобов'язань та ефективне використання торгових кредитів, є позитивним індикатором для інвесторів та банків. Така політика свідчить про збалансоване управління оборотним капіталом; контрольовані ризики ліквідності; здатність підприємства ефективно функціонувати у кредитно-фінансовому середовищі (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Вплив раціональної політики управління кредиторською заборгованістю на фінансовий стан підприємства

Примітка: побудовано авторкою на основі [38]

Отже, підприємство з прозорою, контрольованою та обґрунтованою структурою кредиторської заборгованості має вищу інвестиційну привабливість і кращі позиції на ринку капіталу. Ефективне управління цим елементом фінансів є ознакою стабільності, надійності та фінансової грамотності, що суттєво підвищує довіру як з боку потенційних інвесторів, так і з боку кредиторів.

1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та контролю розрахунків з постачальниками

Правове регулювання – це діяльність держави, спрямована на встановлення обов’язкових для виконання правил поведінки для суб’єктів управління [29]. Водночас правові норми мають бути зрозумілими, логічно обґрунтованими, системно впорядкованими та придатними для практичного

застосування. Дотримання таких норм гарантується авторитетом держави та забезпечується як переконанням, так і, у разі потреби, примусовими заходами.

Правові методи управління визначають законодавчі засади функціонування управлінських структур і мають сприяти ефективному застосуванню адміністративних методів. Вони використовуються, з одного боку, для юридичного оформлення вже наявних управлінських відносин, а з іншого – для їх подальшого розвитку відповідно до поставлених цілей.

Система бухгалтерського обліку та економічного контролю на сучасних підприємствах не може функціонувати ефективно без належного нормативно-правового регулювання. Це правове забезпечення формувалося протягом останніх двох десятиліть і воно перебуває в процесі постійних змін, які супроводжуються політичними, економічними, інтеграційними, соціальними та іншими чинниками [16].

Базою для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві є нормативні документи, окремі з яких наведено в табл.1.3.

Таблиця 1.3

Нормативні документи бухгалтерського обліку

Нормативно–правове джерело	Зміст правової норми, яка має вплив на процес обліку
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [34]	Визначає правові засади регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності. Ним регулюється організація і ведення обліку на підприємстві.
Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [14]	Визначає порядок відображення операцій на бухгалтерських рахунках й кореспонденцію рахунків.
Податковий кодекс України [32]	Регулює питання обліку кредиторської заборгованості в контексті сплати податків.
НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [35]	Нормативний документ, який регулює безпосередньо облік зобов'язань та порядок відображення кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками в обліку та фінансовій звітності підприємства.

Як свідчать дані, наведені в таблиці 1.3, кожен із нормативно-правових актів відіграє специфічну роль у регулюванні бухгалтерського обліку. Так, Закон

України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [34] визначає правові засади організації, ведення обліку та складання фінансової звітності на підприємстві. Натомість Податковий кодекс України [32] регулює порядок формування кредиторської заборгованості в аспекті податкових зобов'язань та взаєморозрахунків з бюджетом. Інструкція про застосування Плану рахунків [14, 30] установлює правила відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку, а НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [35] деталізує методіку визнання, оцінки та відображення у звітності кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками.

В наш час відсутність або некоректність нормативно-правового забезпечення обліку розрахунків з постачальниками має вплив на взаємовідносини з контрагентами, що може призвести до непорозумінь при дотриманні законодавчих норм на практиці. До того ж велика кількість законів та підзаконних актів потребують ретельного вивчення та застосування в роботі підприємства. В іншому випадку можемо зіткнутися з низкою проблем: нерегульованість та невідповідність сутності нормативних положень; дублювання інформації; застосування документів, які не мають відношення до діяльності компанії. Ці фактори підвищують ймовірність допущення помилок в роботі. Неточності можуть виникнути при обліку господарських операцій пов'язаних з постачанням та розрахунком між контрагентами [37].

Отже, нормами правового законодавства визначаються умови здійснення розрахунків з постачальниками, обліковими положеннями регламентуються правила облікового відображення господарських процесів та операцій, які виникають при їх здійсненні. Проте нормативно-правове регулювання не обмежується лише методикою відображення операцій. Цей процес охоплює вимоги до контролю повноти та достовірності інформації щодо розрахунків. Саме тому кожне підприємство, спираючись на чинне законодавство та власний досвід, повинно формувати коректний обліково-контролюючий механізм ведення розрахунків з постачальниками.

Окрім, виникнення кредиторської заборгованості під час розрахунків із постачальниками, можливе також формування дебіторської заборгованості. Це відбувається у випадках, коли підприємство працює з постачальниками на умовах попередньої оплати (авансів). Високий рівень як дебіторської, так і кредиторської заборгованості негативно впливає на фінансову стабільність підприємства, оскільки сповільнюється обіг оборотних активів, що підвищує ризики неплатоспроможності. З огляду на це, розрахунки з постачальниками, зокрема контроль за обсягами дебіторської та кредиторської заборгованості, повинні перебувати під постійною увагою керівництва підприємства. Для уникнення помилок в обліку таких розрахунків на підприємствах впроваджують систему внутрішнього контролю (СВК), яка також регулюється відповідними нормативними документами. При її побудові важливим є розроблення внутрішніх регламентів, посадових інструкцій та процедур контролю, що визначають відповідальність працівників та порядок перевірки операцій за розрахунками з постачальниками. При її формуванні важливо розробити внутрішні регламенти та посадові інструкції, у яких чітко прописані обов'язки й контрольні функції кожного працівника.

У науковій літературі та практиці управління виокремлюють різні підходи до побудови СВК: децентралізований та централізований (надбудований) контроль [5]. Кожне підприємство обирає той, що найкраще відповідає його структурі та особливостям. Децентралізований контроль передбачає відповідальність за дотримання облікових і контрольних процедур керівників відповідних структурних підрозділів, зокрема тих, які здійснюють розрахунки з постачальниками. Натомість у разі централізованого контролю функції нагляду та перевірки зосереджуються в окремому підрозділі внутрішнього контролю, який забезпечує дотримання встановлених правил та ефективність облікових процесів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Види внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками

Вид контролю	Характеристика	Реалізація в частині обліку розрахунків з постачальниками
Децентра-лізований контроль	система внутрішнього контролю організовується згідно з управлінською структурою підприємства. Контрольні функції покладаються на керівників відповідних підрозділів	відповідальним є керівник відділу поточних розрахунків або спеціаліст, який проводить ці операції
Централізо-ваний (надбудо-ваний) контроль	у межах організаційної структури підприємства створюється окремий підрозділ внутрішнього контролю. Контроль є вбудованим у процеси, але реалізується спеціалізованим відділом, що здійснює нагляд за дотриманням встановлених процедур та правил	спеціалісти служби внутрішнього контролю здійснюють перевірку правильності визнання зобов'язань, відповідності первинних документів, дотримання строків оплати, а також проводять періодичні аудиторські процедури щодо повноти та достовірності кредиторської заборгованості.

Отже, організація внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками також не може розглядатися відокремлено від нормативно-правової бази. Вона регламентує як порядок ведення бухгалтерського обліку (що підтверджують дані табл. 1.3), так і вимоги до контролю за розрахунками з постачальниками, зокрема. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [34] встановлює обов'язок підприємства забезпечувати достовірність, своєчасність та повноту облікової інформації, що фактично є фундаментом для побудови СВК. Норми Податкового кодексу України [32] деталізують порядок формування податкових зобов'язань та контроль за правильністю відображення розрахунків із контрагентами, що також потребує відповідних процедур внутрішнього контролю.

Крім того, нормативні документи з бухгалтерського обліку, зокрема НП(С)БО 1 та НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [35], визначають методологію визнання, оцінки та відображення кредиторської і дебіторської заборгованості, для дотримання якої підприємство повинно впроваджувати дієві контрольні механізми. Саме тому моделі внутрішнього контролю – децентралізована або централізована – застосовуються з урахуванням вимог законодавства щодо

оформлення первинних документів, своєчасності розрахунків та достовірності фінансової звітності (табл. 1.4).

Відповідно, система внутрішнього контролю повинна бути побудована таким чином, щоб забезпечувати виконання законодавчих вимог і запобігати порушенням у процесі розрахунків із постачальниками.

СВК має бути створена відповідно до діяльності підприємства та системи його управління. Схема СВК може мати такий вигляд рис. 1.5.

Рис. 1.5. Схема системи внутрішнього контролю

Таким чином, впровадження системи внутрішнього контролю на підприємстві сприяє підвищенню ефективності його діяльності та забезпечує отримання точної й об'єктивної інформації для аналізу зобов'язань. Крім того, можливість мінімізації ризиків у процесі розрахунків з постачальниками та підрядниками підкреслює важливість створення такої системи.

Висновки розділу 1

У першому розділі досліджено ключові теоретичні та методологічні аспекти, які формують основу для ефективного ведення обліку та контролю розрахунків з постачальниками, особливо в умовах економічної нестабільності та кризи неплатежів. Розрахунки з постачальниками є важливою складовою господарської діяльності підприємства, оскільки вони напряму впливають на

забезпечення виробничого процесу, оборотність капіталу, дотримання договірних зобов'язань і загальну фінансову стабільність.

Окреслено економічну сутність кредиторської заборгованості, здійснено її класифікацію за різними критеріями (строки, види зобов'язань, статус, контрагенти), що дозволяє глибше аналізувати її природу, потенційні ризики та вплив на фінансовий стан. Особлива увага приділена впливу рівня та структури кредиторської заборгованості на інвестиційну привабливість підприємства і його кредитоспроможність.

Нормативно-правове забезпечення обліку розрахунків з постачальниками є основою правомірного та ефективного ведення бухгалтерського обліку. Наявність чітко визначених правових норм, методичних рекомендацій і стандартів забезпечує прозорість та контрольованість фінансових процесів [42].

Отже, нормативно-правове регулювання обліку та контролю розрахунків з постачальниками формує єдину цілісну методологічну основу. Вона забезпечує правильність визнання, оцінки та відображення зобов'язань в обліку і у фінансовій звітності. Законодавчі та облікові стандарти визначають порядок документального оформлення операцій, вимоги до первинних документів і методику формування розрахунків з постачальниками, що створює передумови для достовірного облікового процесу. Одночасно нормативні акти регламентують необхідність організації внутрішнього контролю, який забезпечує своєчасність розрахунків, попередження порушень і підтримання облікової дисципліни. Загалом, ефективне управління розрахунками з постачальниками, належна організація їх обліку та контролю, а також дотримання нормативно-правових вимог сприяють зміцненню фінансової дисципліни, підтриманню платоспроможності підприємства та його конкурентоспроможності в умовах нестабільного економічного середовища [48].

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Вайн Хантерс» (далі – ТОВ «Вайн Хантерс») є приватним суб'єктом господарювання, що здійснює свою діяльність на підставі статуту, цивільного та господарського законодавства України. Керівником товариства є Репін Андрій Андрійович, а засновником – Андрощук Олександр Миколайович. Підприємство було зареєстровано в 2019 році, юридична адреса: 03189, Україна, місто Київ, вулиця Здановської Юлії, будинок 73д офіс №1 №2.

Основним видом діяльності ТОВ «Вайн Хантерс» є роздрібна торгівля алкогольними напоями та супутніми товарами в спеціалізованих магазинах. ТОВ «Вайн Хантерс» є частиною всеукраїнської мережі виномаркетів OKWINE, яка була заснована у 2012 році та на сьогоднішній день налічує понад 160 торгових точок у різних регіонах України. Компанія має чітку концепцію – це зручний виномаркет біля дому з широким асортиментом алкоголю, супутніх продуктів, де працюють професійні сомельє, які допомагають покупцям з вибором товарів. Компанія розвиває культуру споживання вина та інших напоїв в Україні. Працівники мережі проходять спеціалізоване навчання в OKWINE School, що дозволяє підтримувати високий рівень обслуговування клієнтів. У 2023 році мережа заснувала свій благодійний фонд «ОКВАЙН», що є частиною соціальної відповідальності компанії.

Організаційна структура ТОВ «Вайн Хантерс» передбачає централізовану модель управління, де всі ключові функції, у тому числі облікові, погоджуються з центральним офісом мережі OKWINE. Така модель дозволяє стандартизувати облікові процеси та забезпечити їхню уніфікацію в межах усієї мережі.

Статутний капітал підприємства становить 1 102 000 грн. Джерелами фінансування господарської діяльності є власні та залучені кошти, що дозволяє ТОВ самостійно планувати свою діяльність, визначати напрями розвитку, укладати договори з партнерами, постачальниками та споживачами. Господарські відносини ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС» формуються на договірній основі, що передбачає самостійне визначення умов взаємодії та обсягу зобов'язань.

Таблиця 2.1

Організаційно-правова характеристика ТОВ «Вайн Хантерс»

Показники	Офіційні дані
Повна назва підприємства	Товариство з обмеженою відповідальністю «Вайн Хантерс»
Код ЄДРПОУ	42820301
Дата державної реєстрації	13 лютого 2019 року
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Юридична адреса	03189, м. Київ, вул. Здановської Юлії, буд. 73Д, офіс №1, №2
Статус підприємства	Зареєстровано, діяльність здійснюється
Керівник (директор)	Репін Андрій Андрійович
Засновник / Кінцевий бенефіціарний власник	Андрощук Олександр Миколайович (100% частка)
Статутний капітал	1 102 000 грн
Платник ПДВ	Так (з 01.04.2019)
Основний вид діяльності (КВЕД)	46.34 – Оптова торгівля напоями
Додаткові види діяльності	Оптова і роздрібна торгівля; імпорт; логістика; складське господарство; кур'єрська діяльність; ресторанна діяльність; оренда; реклама

Наведені в таблиці 2.1 офіційні дані характеризують ТОВ «Вайн Хантерс» як зареєстроване та активно діюче підприємство. Організаційно-правова структура, склад засновників і наявність статусу платника ПДВ – все це підтверджує легітимність і прозорість функціонування компанії. Різноманітність видів діяльності свідчить про широке охоплення ринку й комплексність операційних процесів підприємства. Основні економічні показники наведено нами в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні економічні показники діяльності
ТОВ «Вайн Хантерс»

Показники	2024рік	за 3 кв. 2025 р
Кількість працівників, осіб	364	526
Дохід від реалізації	1 507 104 000 грн	1 542 841 000 грн
Чистий прибуток	43 189 000 грн	29 997 000 грн
Активи	605 060 000 грн	729 220 000 грн
Зобов'язання	552 270 000 грн	646 432 000 грн

Отже, як свідчать дані табл. 2.2, дохід підприємства у 2024 році перевищив 1,5 млрд грн, що демонструє високі обсяги реалізації та активний розвиток ринку збуту. Чистий прибуток (у сумі 43,2 млн грн) підтверджує ефективність фінансово-господарської діяльності та здатність підприємства формувати достатній рівень рентабельності. Зростання кількості працівників до 364 осіб (та до 526 осіб станом на 3 квартал 2025 року) вочевидь, свідчить про розширення операційної діяльності та збільшення навантаження на систему внутрішнього контролю. Активи підприємства у 2024 році становили 605,1 млн грн, а зобов'язання – 552,3 млн грн, що вказує на значну ресурсну базу та потребу у якісному управлінні фінансовими ризиками. Дані за 3 квартали 2025 року підтверджують тенденцію до подальшого зростання, зокрема за доходами та обсягами активів.

Загалом, отримані показники характеризують підприємство як таке, що розвивається, має високу ділову активність та потребує ефективної системи контролю за операціями, запасами, дебіторською заборгованістю та податковими розрахунками.

Економічні показники діяльності підприємства формуються відповідно до попиту на продукцію та стратегії компанії, також враховуються сезонні коливання попиту на алкогольні напої, в період святкових днів попит зростає в рази. Ефективність комерційної діяльності та прибутковість забезпечуються за рахунок оптимізації витрат, системи знижок, правильного формування асортиментної політики та високого рівня обслуговування клієнтів.

Важливо зазначити, що організаційно-економічні особливості діяльності підприємства безпосередньо впливають на побудову облікової системи. З огляду на масштаби діяльності та необхідність оперативного контролю, ТОВ «Вайн Хантерс» впровадило комп'ютерну форму бухгалтерського обліку, яка реалізується за допомогою сучасного програмного забезпечення «BAS: Бухгалтерія». Це дозволяє автоматизувати облікові процеси, забезпечити оперативність обробки інформації, зменшити ризики помилок та полегшити складання фінансової звітності [31].

На підприємстві затверджено власний план рахунків, що відповідає типовому, але адаптований до специфіки діяльності компанії. Облікова політика товариства закріплена у відповідному Наказі про облікову політику, де визначено основні принципи організації бухгалтерського обліку, методи оцінки активів і зобов'язань, регламент документообігу, а також порядок формування фінансової та управлінської звітності.

ТОВ «Вайн Хантерс» самостійно формує внутрішньогосподарський (управлінський) облік, який забезпечує керівництво оперативною інформацією для прийняття управлінських рішень. Права працівників щодо підпису бухгалтерських документів також визначені внутрішніми регламентами. Ведення обліку на підприємстві зорієнтоване на забезпечення прозорості, контролю, відповідності вимогам національних стандартів бухгалтерського обліку (НСБО) та гармонізації з міжнародними підходами [23].

Особливу увагу у ТОВ «Вайн Хантерс» приділено аналітичному обліку постачальників. Для кожного контрагента ведеться аналітична картка, де відображаються суми поставок, дати оплат, середній строк прострочення, частота співпраці та обсяги закупівель. На основі цих даних формується рейтинг постачальників за критерієм надійності та фінансової стабільності. Такий підхід дозволяє оптимізувати вибір партнерів та мінімізувати ризики у період фінансової нестабільності. Нижче наведено фрагмента аналітичної звітності (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Фрагмент аналітичної звітності щодо стану розрахунків із
постачальниками ТОВ «Вайн Хантерс»

Постачальник	Сума заборгованості, тис.грн	Дата останньої оплати	Середній термін прострочення, днів	Надійність постачальника
ТОВ «АлкоТрейд Груп»	450	15.09.2025	10	Висока
ТОВ «Винний дім Україна»	720	05.09.2025	22	Середня
ПП «ІмпортАлко»	210	28.09.2025	5	Висока
ТОВ «ЛікерСервіс»	980	20.08.2025	45	Низька

Отже, масштаб діяльності ТОВ «Вайн Хантерс», його форма власності, централізована структура управління, наявність багатьох партнерських зв'язків – суттєво впливає на побудову ефективної облікової системи, яка відповідає як внутрішнім потребам управління, так і зовнішнім вимогам фінансової звітності.

В кінці кожного року підприємство узагальнює історичні показники фінансово-господарської діяльності, що є основою для формування звітності та подальшого аналізу. У динаміці за 2020 –2024 р. ці показники наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Історичні показники ТОВ «Вайн Хантерс» за 2020–2024 роки

Історичні показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 .р
1	2	3	4	5	6
Кількість персоналу	-	102	148	225	364
Дохід (тис.грн)	171 914	405 277	478 494	1 026 558	1 507 103
Чистий прибуток (тис.грн)	250	728	854	6 655	43 189

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6
Активи (тис.грн)	151 340	206 499	293 300	393 190	605 061
Гроші та їх еквіваленти (тис.грн)	2 359	8 535	11 842	20 637	25 340
Довгострокові зобов'язання (тис.грн)	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання (тис.грн)	150 376	204 406	290 354	383 589	552 271
Власний капітал (тис.грн)	964	2 092	2 946	9 601	52 790

У таблиці 2.4 подано історичні показники діяльності підприємства за період з 2020 по 2024 роки. Проаналізовано ключові економічні та фінансові показники, зокрема: доходи, чистий прибуток, активи, зобов'язання, власний капітал, грошові кошти та кількість персоналу.

Кількість персоналу почала відображатись із 2021 року і за 4 роки зросла з 102 до 364 осіб. Такий ріст (у 3,5 раза) свідчить про збільшення обсягів діяльності підприємства, відкриття нових напрямів роботи та маркетів.

Підприємство демонструє стабільне та стрімке зростання доходів:

2020 рік – 171 914 тис. грн

2024 рік – 1 507 103 тис. грн

Загальне зростання за період становить понад 8,77 раза, що вказує на ефективну стратегію розвитку, збільшення продажів.

Прибуток підприємства також має позитивну динаміку:

2020 рік – 250 тис. грн

2024 рік – 43 189 тис. грн

Найбільший стрибок прибутку спостерігається у 2023–2024 роках, що може бути пов'язано з оптимізацією витрат, масштабуванням діяльності або змінами в податковому середовищі.

Загальна вартість активів зросла майже у 4 рази:

2020 рік – 151 340 тис. грн

2024 рік – 605 061 тис. грн

Це означає розширення ресурсної бази підприємства та підвищення його інвестиційної привабливості.

Зростання грошових залишків на рахунках свідчить про покращення ліквідності:

2020 рік – 2 359 тис. грн

2024 рік – 25 340 тис. грн

Підприємство має достатній обсяг вільних коштів для покриття поточних зобов'язань.

Поточні зобов'язання зросли з 150 376 тис. грн до 552 271 тис. грн. Це пов'язано з розширенням операційної діяльності, збільшенням закупівель або кредиторської заборгованості.

Довгострокові зобов'язання не відображено, що вказує на їх відсутність та на фінансування діяльності переважно за рахунок власних коштів.

Власний капітал демонструє позитивну динаміку:

2020 рік – 964 тис. грн

2024 рік – 52 790 тис. грн

Це свідчить про накопичення прибутку та фінансову стійкість підприємства.

Аналіз історичних фінансових показників ТОВ «Вайн Хантерс» за 2020–2024 роки свідчить про стійке зростання, підвищення ефективності управління фінансами, збільшення прибутковості та розширення масштабів діяльності. Підприємство демонструє позитивні тенденції в усіх ключових показниках, що свідчить про успішний розвиток компанії.

У сучасних умовах господарювання фінансовий аналіз є одним із ключових інструментів для оцінки ефективності діяльності підприємства, його стабільності, ліквідності та прибутковості. Проведення такого аналізу дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансового стану, спрогнозувати майбутні результати діяльності, а також обґрунтовано приймати управлінські рішення.

У процесі аналізу основних фінансових показників підприємства за 2020–2024 роки, зокрема оцінка його платоспроможності, структури капіталу,

ефективності використання ресурсів та прибутковості, розглянуто ключові фінансові індикатори (табл. 2.5), такі як коефіцієнти ліквідності, рентабельності, автономії, заборгованості тощо.

Інформаційною базою для дослідження слугують фінансові звіти 2020-2024 років підприємства (Додатки А.2-А.6), на основі яких розраховано відповідні коефіцієнти. Аналіз динаміки цих показників дозволяє зробити висновки щодо фінансового стану підприємства, виявити тенденції розвитку та запропонувати напрями його подальшого удосконалення.

Таблиця 2.5

Фінансові індикатори ТОВ «Вайн Хантерс»

Фінансові індикатори	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Коефіцієнт ліквідності поточної	98,69%	97,01%	91,65%	87,60%	91,08%
Коефіцієнт ліквідності абсолютної	1,57%	4,18%	4,08%	5,38%	4,59%
Коефіцієнт ліквідності швидкої	39,34%	36,98%	43,31%	33,73%	33,21%
Коефіцієнт автономії	0,64%	1,01%	1,00%	2,44%	8,72%
Рентабельність активів (ROA)	0,17%	0,35%	0,29%	1,69%	7,14%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	51,28%	47,66%	33,88%	106,08%	138,45%
Чиста марка	0,15%	0,18%	0,18%	0,65%	2,87%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	32,78%	25,51%	10,83%	16,80%	51,74%
Коефіцієнт заборгованості	99,36%	98,99%	99,00%	97,56%	91,28%

Коефіцієнт поточної ліквідності – визначає здатність підприємства покривати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Формула розрахунку: рядок 1195/рядок 1695

Значення показника протягом усього періоду коливалося в межах 87–98%, що близьке до нормативного значення (понад 100%). Це свідчить про відносно достатню, але дещо нестабільну здатність підприємства покривати поточні зобов'язання за рахунок обігових активів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності – відображає здатність підприємства негайно виконати поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів. Формула розрахунку: $(\text{рядок 1160} + \text{рядок 1165}) / \text{рядок 1695}$

Упродовж аналізованого періоду показник ТОВ «Вайн Хантерс» залишається на низькому рівні, незважаючи на його незначне зростання. Це означає, що підприємство має невеликий обсяг грошових коштів і швидколіквідних активів, що обмежує негайну платоспроможність.

Коефіцієнт швидкої ліквідності – показує, чи може компанія виконати поточні зобов'язання за рахунок ліквідних активів без продажу запасів. Формула розрахунку: $(\text{рядок 1195} - \text{рядок 1100}) / \text{рядок 1695}$

Протягом аналізованого періоду у ТОВ «Вайн Хантерс» спостерігається помірна коливальна динаміка, але загалом значення залишаються нижчими за оптимальні. Це вказує на обмежені можливості підприємства швидко погашати борги без реалізації запасів.

Коефіцієнт автономії – визначає частку власного капіталу у фінансуванні активів підприємства, показує незалежність компанії від кредиторів. Формула розрахунку: $\text{рядок 1495} / \text{рядок 1900}$

Хоча коефіцієнт має позитивну динаміку, його значення залишаються низькими, що свідчить про значну залежність від позикових коштів. Проте зростання у 2023–2024 роках може вказувати на посилення фінансової незалежності.

Рентабельність активів – показує скільки прибутку приносить кожна одиниця активів компанії. Формула розрахунку: $\text{рядок 2350} / \text{рядок 1900}$. Цей показник демонструє, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання прибутку. Різке зростання у 2023–2024 роках свідчить про значне покращення прибутковості та ефективності використання ресурсів.

Рентабельність власного капіталу – визначає ефективність використання власного капіталу для отримання прибутку. Формула розрахунку: $\text{рядок 2350} / \text{рядок 1495}$.

Дуже високі значення ROE свідчать про ефективне використання власного капіталу, хоча це також може бути наслідком великого обсягу позикових коштів (високе фінансове плече). У 2023–2024 роках підприємство демонструє вражаючу прибутковість для інвестора.

Чиста маржа – відображає частку прибутку від загальної виручки. Формула розрахунку: рядок 2350/рядок 2000. Маржа зростає, що вказує на покращення фінансового результату з кожної гривні доходу. Хоча значення поки що не надто високі, тенденція є позитивною.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом – визначає частку власного капіталу, що фінансує оборотні активи. Формула розрахунку: рядок 1495/рядок 1095. Показник демонструє здатність підприємства фінансувати довгострокові активи за рахунок власних коштів. Поступове зростання є позитивним сигналом і свідчить про зміцнення фінансової стабільності.

Коефіцієнт заборгованості – відображає частку активів компанії, яка фінансується за рахунок зобов'язань. Він дає уявлення про рівень фінансового ризику компанії: чим вище цей коефіцієнт, тим більше компанія залежить від позикових коштів для фінансування своїх активів. Формула розрахунку: рядок 1695/рядок 1300. Незважаючи на незначне зниження, показник залишається високим, що свідчить про високу залежність від позикових коштів. Проте, у поєднанні з високою рентабельністю, це може бути свідченням ефективного використання фінансового важеля.

Отже, ТОВ «Вайн Хантерс» демонструє позитивну динаміку рентабельності, помірне зростання фінансової незалежності та певні ризики ліквідності. Попри високу заборгованість, зростання прибутковості (ROA, ROE) свідчить про ефективну його діяльність. Загалом, фінансове становище компанії поступово покращується, особливо у 2023–2024 роках.

2.2. Організація документообігу та первинного обліку розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів

В умовах економічної кризи, зокрема через кризу неплатежів, ефективні зв'язки суб'єктів господарювання залежать від якості організації документообігу та первинного обліку розрахунків з контрагентами [11]. Як показали проведені спостереження в рамках магістерського дослідження у ТОВ «Вайн Хантерс» налагоджена організація системи документообігу виступає ваговою складовою ефективного та успішного управління компанією, дозволяє знизити ризики, пов'язані з порушенням строків оплати, несвоєчасним оформленням документів та помилками в обліку. Загальновідомо, що коли документообіг перебуває у не належному стані, тоді виникає ймовірність штрафних санкцій, пов'язаних з несвоєчасністю оприбуткування цінностей чи сплати рахунків, що накладає свій відбиток на фінансовий стан економічної одиниці.

У ході здійснення операцій у ТОВ «Вайн Хантерс» створення первинної документації щодо розрахунків задіяно багато виконавців, а значить існує ймовірність можливих втрат, несвоєчасного складання документів тощо. Це вимагає створити якісний впорядкований первинний документообіг, завчасно продумати варіанти руху документів, забезпечити єдність необхідної інформації в ньому.

Первинні документи у ТОВ «Вайн Хантерс» забезпечують первинне спостереження за господарськими операціями і виступають цінною складовою обліку і є необхідною умовою їх відображення [1]. Проведені спостереження, дослідження та спілкування з працівниками підприємства дали можливість установити, що документи первинного обліку складають під час господарських операцій і є основними джерелами інформації для контролю розрахунків ТОВ «Вайн Хантерс».

На підприємстві, в тому числі і у ТОВ «Вайн Хантерс», надходження цінностей здійснюється на основі товарно-транспортних накладних (далі ТТН), рахунків-фактур. Згідно загальних вимог, ТТН заповнюється трьома сторонами,

у підприємства це – відправник, отримувач, перевізник, і оформлюється у чотирьох копіях, два з яких надаються перевізнику. Необхідно, щоб заповнення рядів документа було максимально коректним кожною зі сторін [4].

У межах магістерського дослідження, в рамках одного із завдань, спрямованого на оцінку стану організації первинного обліку та документального забезпечення розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів, було проаналізовано первинні документи з бази даних підприємства у програмі BAS Бухгалтерія. Це дало можливість оцінити повноту, своєчасність та правильність оформлення первинних документів, а також встановити відповідність їх реквізитів вимогам чинного законодавства. Розглянемо деякі первинні документи з бази підприємства, програма BAS Бухгалтерія.

Рахунок на оплату постачальника № 716 від 22 жовтня 2025 р.

<u>Постачальник</u>	Товариство з обмеженою відповідальністю "Центр а-трейд"
<u>Покупець:</u>	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАЙН ХАНТЕРС" "п/р UA40300528000026008455084039 у банку АТ "ОТП БАНК", м. Київ, Україна, 03189, Голосіївський р-н, м. Київ, вулиця Юлії Здановської, будинок № 73Д, оф. №1, №2, тел.: (044) 222-77-70,
<u>Договір:</u>	Основной договор

№	Артикул	Товари (роботи, послуги)	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1		Мережевий фільтр Gembird SPG5-G-15G 4.5 м 5 розеток Grey	4 шт	182,50	730,00

Разом:	730,00
Сума ПДВ:	146,00
Всього із ПДВ:	876,00

Всього найменувань 1, на суму 876,00 грн.
Вісімсот сімдесят шість гривень 00 копійок
У т.ч. ПДВ: Сто сорок шість гривень 00 копійок

Від постачальника: _____ Від покупця: _____

Рис. 2.1. Рахунок на оплату постачальника ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: програма BAS Бухгалтерія, база даних підприємства

На рис. 2.1 відображено рахунок на оплату виданий компанією «Центр а-трейд» для компанії «Вайн Хантерс». У рахунку вказано всі необхідні дані та реквізити: номер рахунку, назву товару, кількість товару, ціну та суму без ПДВ, ПДВ та суму з ПДВ. Також вказані реквізити компаній, номер договору та контактна інформація для обох сторін. Документ містить деталі для оплати та с

офіційним підтвердженням угоди між компаніями. Загалом, рахунок-фактура не підтверджує факт здійснення господарської операції, однак є документом, який містить узгоджені сторонами умови поставки, номенклатуру товару, вартість, реквізити контрагентів та слугує підставою для подальшого оформлення первинних документів і здійснення платежу. Тому його правильне формування є важливою передумовою належної організації розрахунків із постачальниками, особливо в умовах кризи неплатежів.

Відправник на самому початку повинен вносити свої реквізити в документ, зазначити дату заповнення та присвоїти номер документу. Найменування отримувача, відправника і платника, а також усі відповідні реквізити також заповнюються ним.

Заповнення таблиці відвантаженого товару із зазначенням назви товару, їх кількості, одиниці виміру, ціни є наступним кроком. Загальна вартість товару, його кількість, сума до сплати зазначаються також. До ТТН додається податкова накладна, коли підприємство є платником ПДВ. Підписує ТТН відповідальна особа за відвантаження і головний бухгалтер. Розрахунки з контрагентами у ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС» найчастіше відбуваються в безготівковій формі.

Особливу увагу в документі привертає попередження “Увага! Змінено банківські реквізити!”, що слугує механізмом інформування контрагентів та зниження ризику помилкових платежів.

Отже, рахунок виконує інформаційну та комунікаційну функцію і є підставою для подальшого оформлення господарської операції, хоча сам по собі не підтверджує факту її здійснення. Саме на основі рахунку-фактури відбувається оформлення банківських розрахункових документів: розрахункових чеків, платіжних інструкцій. Рахунок та рахунок-фактура входять в число розрахункових документів, що повинні бути акцептованими.

Увага! Оплата цього рахунку означає погодження з умовами поставки товарів. Повідомлення про оплату є обов'язковим, в іншому випадку не гарантується наявність товарів на складі. Товар відпускається за фактом надходження коштів на лір Постачальника, самовивозом, за наявною ідентифікацією та паспортом.

Зразок заповнення платіжного доручення

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
Одержувач **ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАЙН ХАНТЕРС"**

Код КРЕДИТ рах. N

Банк одержувача Кол банку

УВАГА! ЗМІНЕНО БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ!

Рахунок на оплату № 245 від 30 вересня 2025 р.

Постачальник: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАЙН ХАНТЕРС"**
"лір UA4030052800000280084550840339 у банку АТ "ОТП БАНК", м. Київ,
Україна, 03189, Голосіївський р-н, м.Київ, вулиця Юлії Здановської, будинок № 73Д, оф.№1, №2, тел.:
(044) 222-77-70.

Покупець: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВІТАН-ГРУП"**

Договір: **№ 18/01/21-5М від 18.01.2021**

№	Артикул	Товари (роботи, послуги)	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1		Послуги з провадження продукції	1 (грн)	579.32	579.32
Разом:					579.32
Сума ПДВ:					115.86
Всього із ПДВ:					695.18

Всього найменувань 1, на суму 695,18 грн.
Шістьсот дев'яносто п'ять гривень 18 копійок
У т.ч. ПДВ: Сто п'ятнадцять гривень 86 копійок

Виписав(ла): _____

Увага! Рахунок дійсний протягом трьох робочих днів!

УВАГА! ЗМІНЕНО БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ!

Рис. 2.2. Рахунок на оплату ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: програма BAS Бухгалтерія, база даних підприємства

На основі договору купівлі-продажу, рахунок-фактура заповнюється продавцем на ім'я покупця. На підприємстві він складається у двох екземплярах, один із яких залишається всередині підприємства, другий передається клієнту. Підприємство оплачує цінності зі свого рахунку на рахунок постачальника, відповідно до виписаного рахунку. В даному випадку обов'язковими є дані про банківські реквізити, особу отримувача коштів. Підтверджується підписом керівника, головного бухгалтера та печаткою підприємства.

На рис. 2.3 наведено видаткову накладну - бухгалтерський документ, який підтверджує факт передачі товарів або послуг від постачальника покупцю. В даному випадку це послуга, яку надає ТОВ «Вайн Хантерс», покупцем є ТОВ «Вітан-Груп». В документі прописана вся необхідна інформація, також підтягнутий рахунок на оплату (рис. 2.3), на основі якого буде здійснена оплата. Внизу у видатковій накладній відведені місця для підпису та печатки

відповідальних осіб обох сторін. Важливо зазначити, що всі первинні документи повинні бути належним чином підписані обома сторонами, оскільки саме підпис підтверджує факт надання та отримання послуг чи товарів та забезпечує юридичну силу документу.

Видаткова накладна № 350 від 30 вересня 2025 р.

Постачальник: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАЙН ХАНТЕРС"
"п/р UA40300528000026008455084039 у банку АТ "ОТП БАНК", м. Київ,
Україна, 03189, Голосіївський р-н, м. Київ, вулиця Юлії Здановської, будинок № 73Д, оф. №1, №2, тел.:
(044) 222-77-70.

Покупець: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВІТАН-ГРУП"

Договір: № 18/01/21-БМ від 18.01.2021

Рахунок: Рахунок на оплату покуplo № 245 від 30 вересня 2025 р.

№	Артикул	Код УКТЗЕД	Товар	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1		73.11.19	Послуги з просування продукції	1 грн	579,32	579,32

Разом: **579,32**
Сума ПДВ: **115,86**
Всього із ПДВ: **695,18**

Всього кількість: 0 шт.
Всього найменувань: 1, на суму 695,18 грн.
Шістсот дев'яносто п'ять гривень 18 копійок
У т.ч. ПДВ: Сто п'ятнадцять гривень 86 копійок

Від постачальника*	Отримав(ла)
_____	_____
* Відповідальний за здійснення господарської операції і правильність її оформлення	За довіреністю № _____ від _____

Рис. 2.2. Видаткова накладна, ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка. програма BAS Бухгалтерія, база даних підприємства

Акцепт розрахункових документів – це підпис уповноваженої особи на рахунку, що підтверджує згоду про оплату рахунку. Тільки після цього клієнт надає своєму банку платіжне доручення на оплату рахунку та отримує виписку про списання грошових коштів з відповідного рахунку. У тому разі, коли оплата відбувається через підзвітну особу готівкою, заповнюється видатковий касовий ордер на цю видачу під звіт та звіт про використання коштів, додається до нього також квитанція, чек тощо.

Відображення на рахунках зобов'язань за надані роботи чи послуги відбувається згідно акту приймання-передачі виконаних робіт.

Отримання товару від постачальника залежить від того, чи є відмінності між фактичними даними та тими, що зазначені в документації продавця і

оприбутковується прибутковою накладною. Отримання може оформлюватися, якщо немає розбіжностей, шляхом виставлення штампу з надписом «оприбутковано» або якщо вони присутні – актом приймання. Останній заповнюється коли відбувається одержання невідфактурованої поставки.

Якщо на підприємство надходить товар без відповідних товаросупровідних документів, їх приймання на облік здійснюється на основі акту приймання товарів без рахунку постачальника.

Підприємство купує у постачальників матеріали за договірними цінами з подальшим нарахування ПДВ. Відповідно підприємство-продавець має обов'язок виписати підприємству податкову накладну, у якій зазначається ціна товару, ставка і сума ПДВ, а також підрахована сума до сплати. Податкова накладна повинна оформлюватися на кожне транспортування у двох екземплярах, перший з яких залишається на підприємстві, а другий у продавця, що виступає розрахунковим податковим документом і необхідний для звітності.

Варто зазначити, що товар повинен мати сертифікат, що підтверджує його якість і виступає підставою для подальшого оприбуткування.

У тому разі, коли підприємство оприбутковує імпортовані товари, це здійснюється на основі документів (рис.2.1). Також у цьому випадку відбувається складання бухгалтерської довідки щодо курсових різниць під час виконання розрахунків.

Якщо було виявлено дефекти - оформлюється рекламацийний лист, в якому зазначаються такі реквізити як: особи, що беруть участь, місця поставки, номер контракту, найменування, адреса постачальника, назва товару, невідповідність якісним характеристикам, стан тари, але в такому випадку отримання не зупиняється.

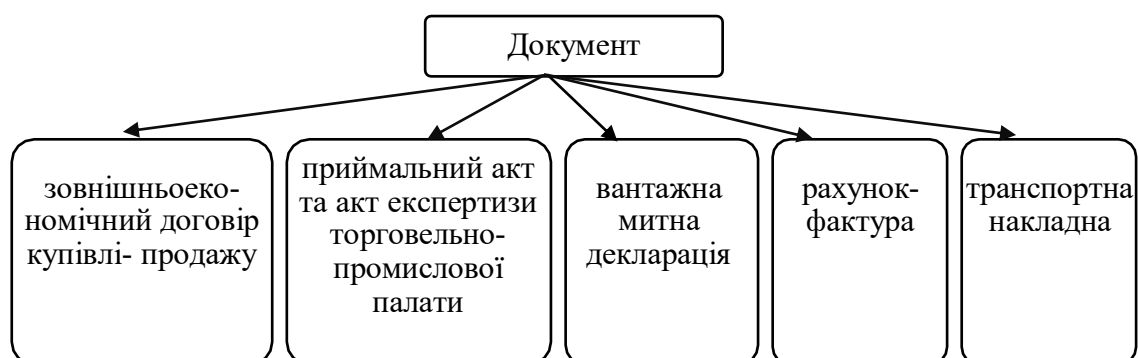

Рис.2.4. Документи ТОВ «Вайн Хантерс», що підтверджують оприбуткування імпортованих товарів

Примітка. Побудовано на основі власних спостережень

До первинних документів, які складаються при оплаті рахунку належать (рис.2.2). Ці документи використовуються для забезпечення правильної фінансової діяльності та оформлення розрахункових операцій, вони є обов'язковими для підтвердження господарської операції.

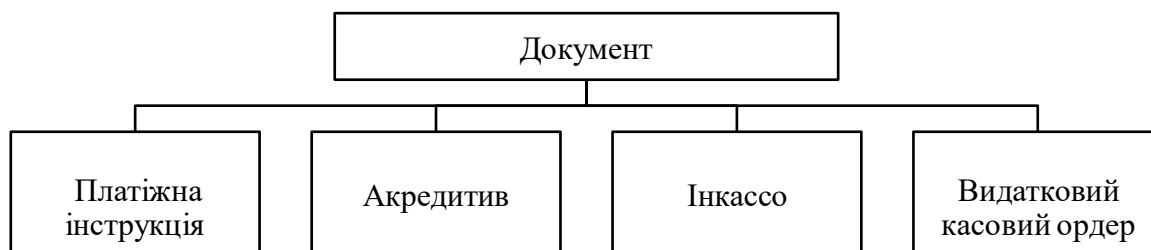

Рис.2.5. Документи ТОВ «Вайн Хантерс», що оформлюються при розрахунках з постачальниками та підрядниками

Примітка. сформовано за матеріалами бази даних підприємства у програмі BAS Бухгалтерія.

При отриманні коштів в касу підприємства оформлюється прибутковий касовий ордер форми КО-1 (рис.2.6). Його складання можливе за допомогою обчислювальних засобів, не виключається можливість традиційного заповнення документа. Вимагає підпису головного бухгалтера та касира, обов'язково відображається в журналі реєстрації видаткових та прибуткових операцій.

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАЙН ХАНЕРС"
(найменування підприємства/установи/організації)

Прибутковий касовий ордер № 1
від 1 січня 2025 року

№ з/п	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	Примітки
1	2	3	4	5	6
1			8 054,80 грн		

Прийнято від _____

Підстава _____

Сума Вісім тисяч п'ятдесят чотири гривні 80 копійок
(словами)

Додатки: _____

Головний бухгалтер Павленко Н.О.
(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав касир _____
(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 2
до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні
(пункт 25 розділу III)
Типова форма № КО-1

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАЙН ХАНЕРС"
(найменування підприємства/установи/організації)

Квитанція
до прибуткового касового ордеру № 1
від 1 січня 2025 року

Прийнято від _____

Підстава _____

Сума Вісім тисяч п'ятдесят чотири гривні 80 копійок
(словами)

М.П. Головного бухгалтера Павленко Н.О.
(підпис, прізвище, ініціали)

Касир _____
(підпис, прізвище, ініціали)

Рис.2.6. Прибутковий касовий ордер ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка. програма BAS Бухгалтерія, база даних підприємства

Завдяки впровадженню цифрового контролю система автоматично надсилає повідомлення бухгалтеру та фінансовому директору про наближення граничних термінів оплат, що дає змогу уникати штрафних санкцій і підтримувати ділову репутацію перед партнерами [14, 17]. Крім того, автоматично формуються звіти про структуру кредиторської заборгованості за строками виникнення. Приклад подано у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Структура кредиторської заборгованості за строками у ТОВ «Вайн Хантерс»

Період виникнення заборгованості	Сума, тис. грн	Частка у загальній сумі, %
до 30 днів	1 280	48,5
31–60 днів	890	33,7
понад 60 днів	470	17,8
Разом	2 640	100,0

Отримані дані дають можливість керівництву оперативно реагувати на ситуацію з неплатежами, визначати постачальників, щодо яких необхідно провести переговори про реструктуризацію боргів або продовження термінів оплати.

На практиці ТОВ «Вайн Хантерс» веде аналітичний облік розрахунків з кожним постачальником окремо, що дозволяє відстежувати стан заборгованості за кожним договором, терміни її погашення, умови надання знижок чи відстрочки платежів [41]. Для узагальнення інформації у фінансовій звітності формується відповідна стаття «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги», яка відображається у складі поточних зобов'язань Балансу (форма №1) та розкривається у Примітках до фінансової звітності.

У таблиці 2.7 наведено узагальнені дані щодо кредиторської заборгованості ТОВ «Вайн Хантерс» за останні три роки.

Таблиця 2.7

Динаміка кредиторської заборгованості ТОВ «Вайн Хантерс»

Показники	Роки			Відхилення 2024/2022, %
	2022	2023	2024	
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн	187340,60	254277,00	323700,00	72,8%
Інші поточні зобов'язання, тис. грн	97763,20	114574,00	180944,00	85,08%
Загальна кредиторська заборгованість, тис. грн	285103,80	368851,00	504644,00	77,00%
Частка заборгованості постачальникам у загальних зобов'язаннях, %	65,7%	68,9%	64,1%	-

Як видно з таблиці, за період 2022–2024 рр. кредиторська заборгованість ТОВ «Вайн Хантерс» зросла майже на 73%, що свідчить про збільшення обсягів операцій з постачальниками та певне посилення залежності підприємства від зовнішнього фінансування у вигляді відстрочок платежів. Максимальне зростання частки кредиторської заборгованості за товари у загальних

зобов'язаннях було у 2023 р. – 68,9%, що може свідчити як про активізацію закупівельної діяльності, так і про певні труднощі з розрахунками, викликані загальними економічними проблемами у країні.

Отже, організація первинного обліку на підприємстві забезпечує своєчасне та достовірне формування інформації про розрахунки з постачальниками, погашення заборгованостей та загальний стан взаєморозрахунків [44]. У ТОВ «Вайн Хантерс» первинні документи формуються в програмі BAS Бухгалтерія у стандартизованих електронних формах, що містять усі необхідні реквізити відповідно до вимог чинного законодавства.

2.3. Методика обліку та впровадження цифровізації розрахунків з постачальниками

В умовах військового стану в країні підприємства все частіше стикаються з кризою неплатежів, нестабільністю грошових потоків і зростанням кредиторської заборгованості. В такий період підприємства роздрібної торгівлі стикаються з необхідністю удосконалення методики обліку розрахунків із постачальниками [50,51]. Одним із ключових напрямів підвищення ефективності облікової системи є цифровізація процесів, що дає можливість прискорити обробку даних, підвищити достовірність фінансової інформації та знизити ризики порушення платіжної дисципліни [49]. Досвід діяльності ТОВ «Вайн Хантерс», основною сферою якого є роздрібна торгівля алкогольними напоями та супутніми продуктами, демонструє актуальність впровадження цифрових технологій у процесі обліку та контролю розрахунків із постачальниками.

ТОВ «Вайн Хантерс» має широку мережу партнерських відносин із вітчизняними постачальниками продукції. Особливістю діяльності підприємства є велика кількість щоденних операцій із закупівлі товарів, наявність коротких строків реалізації товарів, а також необхідність дотримання суворого контролю за рухом товарно-матеріальних цінностей. У таких умовах ручний облік

розрахунків та паперовий документообіг призводять до затримок, дублювання даних і збільшення ймовірності помилок. Тому компанія працює в програмному забезпеченні BAS Бухгалтерія (рис. 2.7), яке забезпечує інтеграцію бухгалтерського, управлінського та складського обліку.

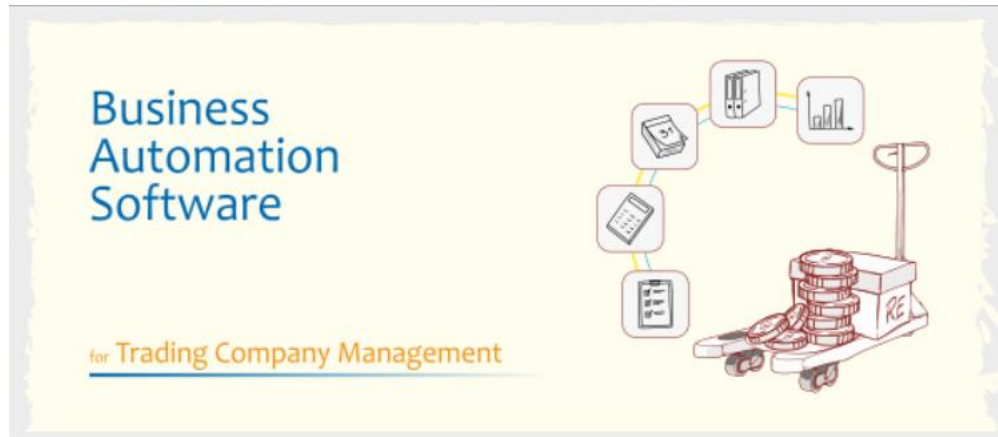

Рис.2.7. База даних ТОВ «Вайн Хантерс»

Методика обліку розрахунків із постачальниками у ТОВ «Вайн Хантерс» ґрунтується на поєднанні традиційних бухгалтерських принципів і новітніх цифрових рішень. Основою системи є автоматизоване відображення операцій за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», що дає змогу вести як синтетичний, так і аналітичний облік у розрізі контрагентів, договорів і термінів оплат.

Важливою складовою методики є використання електронного документообігу (ЕДО) через систему М.Е.Дос, EDIN (рис. 2.8) та Вчасно (рис. 2.9), які дозволяють оперативно обмінюватися рахунками, актами, накладними та податковими документами з постачальниками. Усі документи підписуються кваліфікованим електронним підписом і зберігаються в електронному архіві, що забезпечує їхню юридичну силу та спрощує процес перевірки контролюючими органами [28].

Як бачимо з рис. 2.8, ТОВ «Вайн Хантерс» співпрацює з деякими постачальниками через платформу «EDIN». Це українська платформа, яку використовують більшість підприємств в нашій країні. Адже вона спрощує та

прискорює роботу з контрагентами. А саме допомагає швидше обмінюватись електронними документами.

ТОВ «Вайн Хантерс» використовує дане програмне забезпечення для обміну з постачальниками замовленнями, видатковими накладними, ТТН та іншою первинною документацією. Система EDIN під'єднана до програми «BAS Бухгалтерія», що є дуже зручним в роботі.

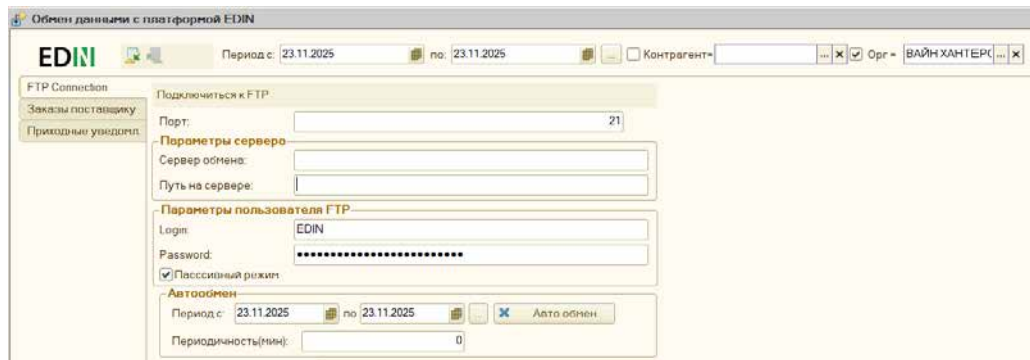

Рис. 2.8. Програмне забезпечення EDIN, ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: програма «EDIN», база даних підприємства

Також до бази даних BAS Бухгалтерія ТОВ «Вайн Хантерс» під'єднаний сервіс Вчасно. Не виходячи з основної програми можна легко створити, погодити, підписати, обміняти документами з постачальниками. На рисунку 2.9 нами наведено інтерфейс програмного забезпечення «Вчасно», яке використовується у досліджуваному ТОВ «Вайн Хантерс» для електронного документообігу та обміну первинними документами з контрагентами. Як показали поведені нами практичні спостереження, система забезпечує автоматизоване створення, підписання та надсилання електронних документів (рахунків, видаткових накладних, актів виконаних робіт), що значно підвищує оперативність розрахунків із постачальниками. Використання «Вчасно» у поєднанні з BAS Бухгалтерія дає змогу мінімізувати ризики помилок у первинних документах, забезпечити їх своєчасне погодження, а також посилити контроль за дотриманням термінів оплати. Такий підхід сприяє підвищенню прозорості документообігу та формує надійну інформаційну базу для виконання аудиторських процедур

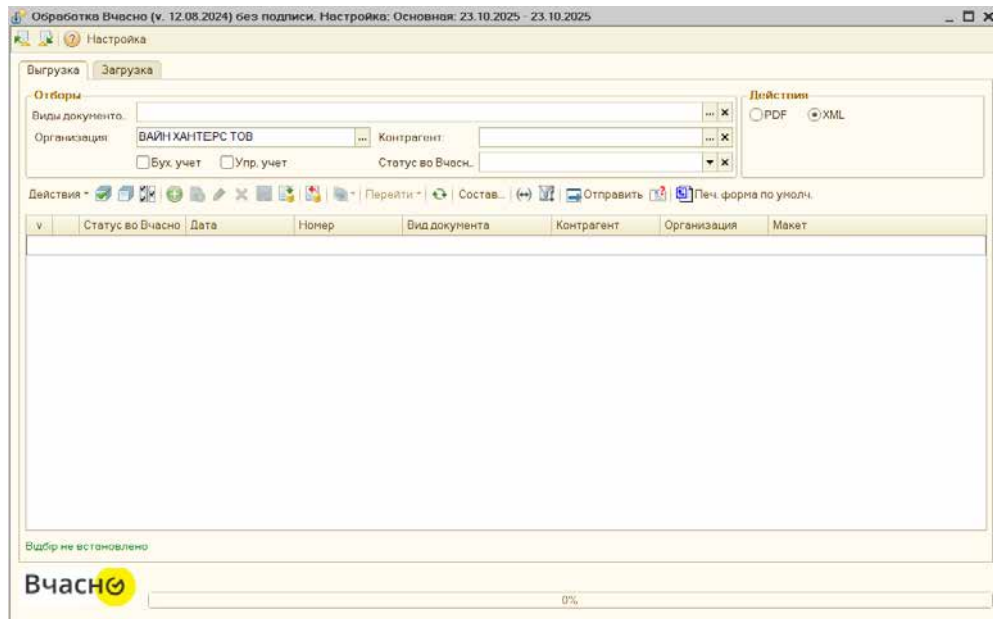

Рис. 2.9. Програмне забезпечення «Вчасно», ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: програма «Вчасно», база даних підприємства

Отже, електронний документообіг є важливою частиною в роботі з постачальниками, але як і все в цьому світі має свої переваги та недоліки (рис.2.10).

Рис. 2.10. Переваги та недоліки використання електронного документообігу на підприємстві

Примітка: побудовано авторкою на основі власних спостережень

Попри наявні недоліки, переваги електронного документообігу все ж переважають. ЕДО значно підвищує ефективність операційної діяльності, прискорює взаємодію з постачальниками та зменшує витрати, а недоліки можна мінімізувати завдяки правильному впровадженню, навчанню персоналу та вибору надійного сервісу [8].

Для більшої наочності структуру цифрової системи обліку розрахунків у ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС» можна подати у вигляді схеми (рис. 2.11):

Рис. 2.11. Схема цифрової організації обліку розрахунків із постачальниками у ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: побудовано авторкою на основі власних спостережень

Подана схема цифрової організації демонструє цілісну та логічно побудовану систему, в якій всі етапи взаємодії з постачальниками інтегровані в єдиний цифровий контур. Така структура забезпечує оперативність обробки інформації, прозорість розрахунків та зменшення ризику помилок, пов'язаних із ручним веденням документації. Використання електронного документообігу та автоматизованих інструментів сприяє підвищенню ефективності управління постачанням, пришвидшує фінансові операції та створює передумови для подальшої цифровізації облікових процесів підприємства [22].

Процес обліку розрахунків починається з моменту отримання електронної товарної накладної від постачальника. Система автоматично формує відповідний запис у журналі розрахунків, створює бухгалтерське проведення за дебетом рахунку 281 «Товари на складі» та кредитом рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». У випадку часткової передоплати проводиться попередній облік авансів на субрахунку 371 «Розрахунки за

виданими авансами». Інтеграція BAS Бухгалтерія з банківською системою дає змогу отримувати дані про оплату постачальникам безпосередньо з електронного банкінгу, що дозволяє автоматично відображати погашення кредиторської заборгованості в обліку.

Важливою частиною методики є внутрішній контроль цифрового обліку. У ТОВ «Вайн Хантерс» він здійснюється на двох рівнях: попередній (автоматична перевірка правильності введених даних і відповідності сум) та поточний (контрольні процедури фінансового директора щодо узгодження платежів) [13].

Серед переваг цифрової методики ТОВ «Вайн Хантерс» слід відзначити: скорочення часу обробки документів на 60 %, зниження ризику помилок у бухгалтерських записах, оперативне формування звітності, зменшення витрат на паперовий документообіг і покращення взаємодії з контрагентами. Однак існують і певні ризики – ймовірність кіберзагроз, потреба у захисті персональних даних і необхідність регулярного оновлення програмного забезпечення. Для мінімізації цих ризиків на підприємстві впроваджено систему резервного копіювання даних та обмеження доступу до бухгалтерських модулів залежно від ролі користувача [15].

Загалом, досвід ТОВ «Вайн Хантерс» демонструє, що цифровізація обліку розрахунків із постачальниками не лише підвищує ефективність бухгалтерської служби, а й створює передумови для більшої фінансової стійкості підприємства в умовах кризи неплатежів. Комплексна автоматизація процесів, інтеграція електронного документообігу, аналітика розрахунків і внутрішній контроль формують сучасну методику, що відповідає вимогам розвитку цифрової економіки та забезпечує прозорість взаємовідносин із партнерами.

2.4. Узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками у фінансовій звітності та використання її користувачами для прийняття рішень в умовах економічної нестабільності

Питання ефективного управління розрахунками з постачальниками набуває особливої актуальності, адже від якості узагальнення інформації про кредиторську заборгованість у фінансовій звітності залежить не лише достовірність оцінки фінансового стану підприємства, а й своєчасність прийняття управлінських рішень, спрямованих на підтримання платоспроможності та оптимізацію грошових потоків [12]. На прикладі діяльності ТОВ «Вайн Хантерс», яке здійснює роздрібну торгівлю алкогольними напоями та супутніми продуктами, розглянемо особливості відображення, узагальнення та аналізу розрахунків з постачальниками в системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

ТОВ «Вайн Хантерс» є підприємством, що функціонує на ринку України не перший рік. Основною діяльністю є реалізація алкогольних напоїв через мережу спеціалізованих торгових точок (маркетів). Особливість галузі полягає у значній залежності від постачальників продукції (імпортерів, дистриб'юторів, вітчизняних виробників), що зумовлює необхідність раціонального управління кредиторською заборгованістю. Умови економічної нестабільності – інфляційні процеси, коливання валютних курсів, затримки у постачанні товарів – значною мірою впливають на своєчасність виконання зобов'язань перед контрагентами.

Згідно з положеннями Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», інформація про зобов'язання підприємства має бути достовірно відображена у фінансовій звітності та забезпечувати потреби користувачів у прийнятті управлінських рішень [34]. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», до поточних зобов'язань належать ті, що підлягають погашенню протягом операційного циклу або 12 місяців після звітної дати [35]. Розрахунки з постачальниками є одним із найважливіших елементів поточних зобов'язань, а

їх узагальнення здійснюється на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [30].

Узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками здійснюється за допомогою оборотно-сальдових відомостей, актів звірки та аналітичних звітів, що формуються у бухгалтерській програмі.

Оборотно-сальдова відомість по рахунку 63 за 01.11.2025 - 02.11.2025						
Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)						
Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Договори						
основной		133 648.80				133 648.80
основной	452 277.64			257 496.70	194 780.94	
основной	5 900.02				5 900.02	
основной	109 999.92				109 999.92	
основной	210 015.00			210 015.00		
основной	1 026 012.02				1 026 012.02	
основной	13 077.93				13 077.93	
основной		455.44				455.44
основной для заказа	781 288.10				781 288.10	
основной для заказа	2 308 320.11				2 308 320.11	
основной для заказов	1 462 236.90				1 462 236.90	
основной договор	4 689.97				4 689.97	
основной договор		1 834.80				1 834.80
основной договор		651.23				651.23
основной договор		130 941.93		567.60		131 509.53
основной договор		3.53				3.53
основной договор	924 441.87				924 441.87	
основной договор		63 214.75	78.33	6 344.33		69 480.75
основной договор		10 046.88				10 046.88
основной договор		3 940.82				3 940.82
основной договор		13 108.44				13 108.44
основной договор		166 547.69				166 547.69
основной договор		11 042.16				11 042.16
основной договор	27 662.62				27 662.62	
основной договор		57 557.10				57 557.10
основной договор		67 529.10				67 529.10
основной договор		318 708.54		13 959.96		332 668.50
основной договор	1 560 038.28				1 560 038.28	
основной договор		230 361.21				230 361.21
основной договор		71 981.47				71 981.47
основной договор		2 356 877.20				2 356 877.20
основной договор		3 235.13				3 235.13

Рис. 2.12. Оборотно-сальдова відомість рахунку 63 за 01–02 листопада 2025 р., ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: сформовано у програмному забезпеченні BAS Бухгалтерія на основі даних підприємства.

Як бачимо з рис. 2.12, оборотно-сальдова відомість відображає операції по рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками» за період 01-02 листопада поточного року. За кредитом відображено збільшення кредиторської заборгованості за рахунок отримання товарів від постачальників за договорами. За дебетом відображено переплату постачальникам, це може бути аванс за майбутні надходження товарів від контрагентів.

На рис. 2.13 наведено інформацію щодо кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги ТОВ «вайн хантерс». Зробивши аналіз даних по поточних кредиторських зобов'язаннях можна зробити висновок, що протягом всіх років зобов'язання стрімко збільшуються, від 78 779тис.грн до

323 700тис.грн (у 4 рази протягом 4 років). Облік розрахунків з постачальниками є найважливішою ділянкою бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина доходів та грошових надходжень.

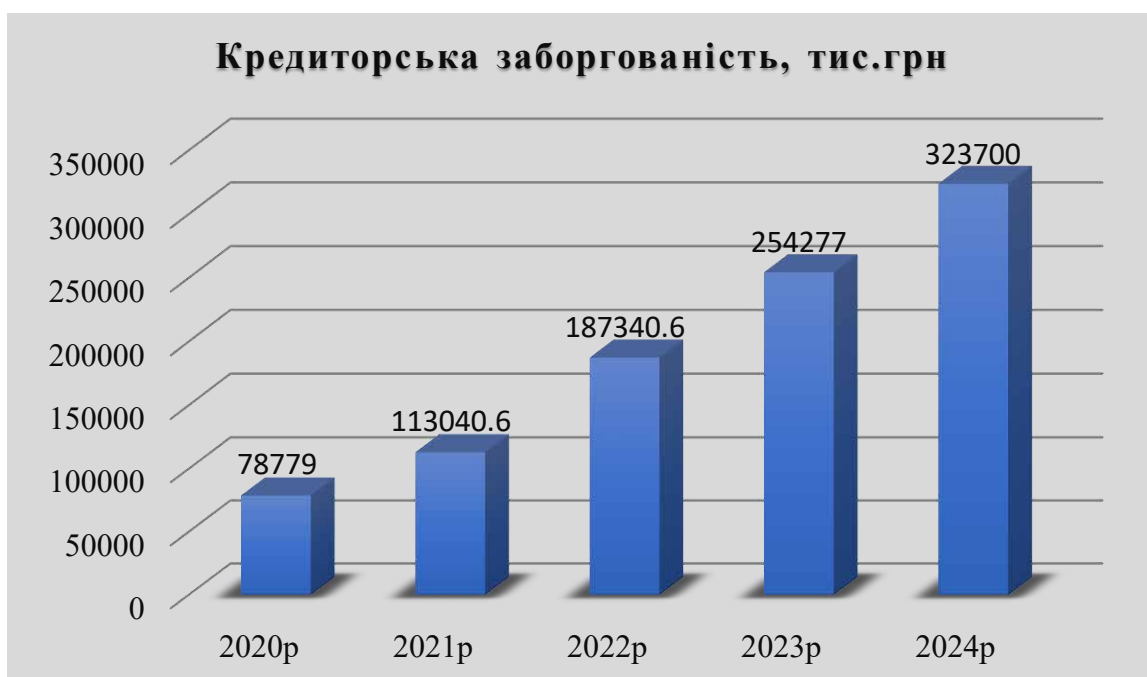

Рис. 2.13. Кредиторська заборгованість ТОВ «Вайн Хантерс» за період 2020-2024роки

Примітка: побудовано авторкою на основі фінансової звітності ТОВ «Вайн Хантерс» (додатки А.2-А.6)

За результатами проведеного дослідження пропонується внести зміни до порядку відображення кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками у фінансовій звітності. Зокрема, у Балансі (Звіті про фінансовий стан) під рядком 1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» доцільно передбачити додатковий рядок 1616 – «у тому числі прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» (табл. 2.8). Такий підхід підвищить інформативність звітності та дозволить постачальникам

точніше оцінювати надійність та фінансову дисципліну підприємства як потенційного або чинного партнера.

Таблиця 2.8

Фрагмент пасиву Балансу із відображенням розрахунків з постачальниками (з урахуванням пропозицій авторки)

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	162	
товари, роботи, послуги	1615	200 277	246 700
<i>у тому числі прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги</i>	<i>1616</i>	<i>54 000</i>	<i>77 000</i>
розрахунками з бюджетом	1620	3 618	14 234
у тому числі з податку на прибуток	1621	773	1 259
розрахунками зі страхування	1625	279	1 282
розрахунками з оплати праці	1630	1 057	10 034

Примітка: курсивом виділено авторські доповнення (рядок 1616 «у тому числі прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги»)

Зрештою, головний бухгалтер зобов'язаний забезпечити надання користувачам повну, достовірну та неупереджену інформацію про фінансовий стан і результати діяльності підприємства. Реалізація цього завдання неможлива без коректно налаштованої облікової системи, яка забезпечує своєчасне та точне відображення даних.

Використання узагальненої інформації про розрахунки з постачальниками є важливим інструментом для різних груп користувачів фінансової звітності. Керівництво підприємства використовує такі дані для планування потреб у ліквідних коштах, визначення оптимального рівня кредиторської заборгованості та прийняття рішень щодо залучення короткострокового фінансування [24]. Фінансові аналітики на основі інформації про динаміку кредиторської заборгованості оцінюють ефективність управління оборотним капіталом і ризики втрати платоспроможності. Зовнішні користувачі – інвестори, банки,

постачальники – розглядають показники розрахунків як індикатор надійності підприємства та рівня його фінансової стабільності [45].

В умовах економічної нестабільності (зростання цін, обмеження імпорту, коливання валютного курсу) інформація про розрахунки з постачальниками набуває стратегічного значення. Вона дозволяє вчасно виявити ризики накопичення простроченої заборгованості, уникнути штрафних санкцій та забезпечити безперервність постачання товарів [2]. Для ТОВ «Вайн Хантерс» важливо постійно оновлювати політику управління кредиторською заборгованістю, впроваджувати внутрішні нормативи щодо строків погашення, формування резервів сумнівних зобов'язань, а також застосовувати методи фінансового прогнозування.

Підсумовуючи, узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками у фінансовій звітності є не лише елементом облікового процесу, а й основою для прийняття управлінських рішень у кризових умовах [7]. На прикладі ТОВ «Вайн Хантерс» видно, що ефективне управління кредиторською заборгованістю дозволяє підприємству зберігати стійкість, підтримувати партнерські відносини з постачальниками та своєчасно адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури. Саме тому у системі корпоративного управління облік і аудит розрахунків із постачальниками мають розглядатися як ключовий елемент фінансової стратегії підприємства.

Висновки до розділу 2

Отже, було розглянуто організаційні, методичні та практичні аспекти ведення бухгалтерського обліку розрахунків із постачальниками в умовах економічної нестабільності на прикладі діяльності ТОВ «Вайн Хантерс».

На етапі організації документообігу та первинного обліку розрахунків із постачальниками формується достовірна база даних для подальшого узагальнення інформації у бухгалтерському обліку. На підприємстві застосовуються типові форми первинних документів (товарно-транспортні накладні, рахунки-фактури, податкові накладні, акти приймання-передачі, касові

документи тощо), які складаються відповідно до чинних нормативних вимог. Умови кризи неплатежів зумовили необхідність чіткої регламентації документообігу, контролю за термінами оформлення та оплати документів, що мінімізує ризики штрафів і втрат.

Методика обліку розрахунків із постачальниками, запроваджена на підприємстві, ґрунтується на використанні рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та забезпечує одночасне ведення синтетичного і аналітичного обліку за кожним контрагентом. На основі отриманих даних формується аналітична звітність, що містить інформацію про строки та обсяги заборгованості, фінансову надійність партнерів, динаміку кредиторської заборгованості за періодами.

Ефективна організація та методика бухгалтерського обліку розрахунків із постачальниками є необхідною умовою стабільності підприємства в умовах економічної нестабільності. Для ТОВ «Вайн Хантерс» ключовими чинниками успіху виступають: комплексна автоматизація облікових процесів; впровадження електронного документообігу; оперативний аналітичний контроль за динамікою заборгованості; своєчасне узагальнення інформації у фінансовій звітності; дотримання принципів прозорості та відповідності національним стандартам бухгалтерського обліку.

Проведене дослідження показало, що важливим напрямом удосконалення облікової системи є впровадження цифрових технологій. У ТОВ «Вайн Хантерс» реалізовано комплексну автоматизацію обліку розрахунків через програмне забезпечення BAS: Бухгалтерія, яке інтегрує бухгалтерський, складський і управлінський облік. Додатково використовуються системи електронного документообігу EDIN, М.Е.Дос та Вчасно, що дає змогу здійснювати обмін первинними документами з постачальниками в електронному форматі, підписаними кваліфікованим електронним підписом. Такий підхід скорочує час обробки інформації, знижує ризик помилок і сприяє підвищенню прозорості господарських операцій.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ КРИЗИ НЕПЛАТЕЖІВ

3.1. Система внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками як об'єкт аудиторської оцінки

Процес управління товарними запасами та їх оплата є ключовим елементом операційної діяльності будь-якого роздрібного торговельного підприємства, особливо в умовах фінансової нестабільності [19]. Для ТОВ «Вайн Хантерс», яке спеціалізується на роздрібній торгівлі алкогольною продукцією та супутніми товарами, ефективність внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками безпосередньо впливає на ліквідність, прибутковість та безперервність діяльності.

Метою внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками на підприємстві ТОВ «Вайн Хантерс» є не лише підтвердження законності та правильності відображення операцій в обліку, але й мінімізація фінансових та операційних ризиків, пов'язаних із затримками постачання, невідповідністю якості товару, а також ризиків, що виникають внаслідок кризи неплатежів та недостатньої платоспроможності самого підприємства.

На відміну від суто перевіркової функції, властивої зовнішньому контролю, внутрішній контроль орієнтований на превентивну функцію – своєчасне виявлення слабких місць системи, запобігання помилкам, шахрайству та оптимізацію використання оборотних коштів [21].

Як показали проведені нами практичні спостереження, в межах проведення аудиту розрахунків з постачальниками ТОВ «Вайн Хантерс» аудитори здійснюють оцінку ефективності діючої системи внутрішнього контролю. Метою оцінки є визначення того, наскільки існуючі процедури забезпечують достовірність обліку зобов'язань, своєчасність розрахунків і мінімізацію ризиків неплатежів.

Виходячи з специфіки діяльності ТОВ «Вайн Хантерс» як суб'єкта роздрібної торгівлі, основні завдання внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками в умовах фінансової нестабільності наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Завдання внутрішнього контролю у ТОВ «Вайн Хантерс»

Завдання	Характеристика
Контроль договірних умов та законності	Перевірка відповідності умов постачання та оплати (ціни, знижки, терміни) укладеним договорам та чинному законодавству, особливо щодо ліцензійних вимог та акцизного податку.
Контроль оприбуткування активів	Перевірка своєчасності та повноти оприбуткування товару, відповідності кількості та якості даним первинним документів (ТТН, акти приймання), а також наявності сертифікатів відповідності та марок акцизного податку.
Контроль заборгованості	Аналіз структури кредиторської заборгованості за термінами виникнення та погашення. Своєчасне виявлення простроченої кредиторської заборгованості та потенційних претензій від постачальників для запобігання штрафним санкціям.
Управління претензійною роботою	Перевірка наявності та обґрунтованості претензій до постачальників (наприклад, через неякісний чи пошкоджений товар) та контролю за їх своєчасним задоволенням або відображенням в обліку.
Контроль відображення в обліку	Перевірка правильності віднесення заборгованості на відповідні рахунки обліку та достовірності відображення курсових різниць за імпортними контрактами.
Контроль ліквідності (в умовах кризи)	Оцінка здатності підприємства своєчасно погасити поточну кредиторську заборгованість із постачальниками, особливо у періоди зниження продажів або затримок надходжень від покупців (криза неплатежів).

Примітка. сформовано авторкою на основі [1] та проведених практичних спостережень у ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»

Проведені у ТОВ «Вайн Хантерс» дослідження, зокрема спостереження за тим, як аудитори здійснюють оцінку ефективності системи внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками, дали змогу сформувані відповідні висновки. Зокрема, діюча система контролю у ТОВ «Вайн Хантерс» є комплексною, поєднує елементи попереднього, поточного та подальшого контролю, а також включає низку процедур, спрямованих на виявлення та

мінімізацію ризиків неплатежів. Систему внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками у ТОВ «Вайн Хантерс» організовано на трьох рівнях:

1) попередній контроль (превентивний) - здійснюється до моменту проведення господарської операції. Включає перевірку наявності коштів перед оплатою (Бухгалтерія), погодження умов договору (Юрист/Керівник), перевірку документів перед оприбуткуванням (менеджер із закупівель);

2) поточний контроль (оперативний) - здійснюється безпосередньо під час виконання операції. Це контроль відповідності прийнятого товару до первинних документів (Склад), а також контроль термінів оплати та проведення платіжних інструкцій (Бухгалтерія);

3) наступний контроль (діагностичний) - здійснюється після завершення операції (щомісячно, щоквартально) шляхом інвентаризації, звірок, аналізу та аудиту.

З аудиторської точки зору суб'єкти внутрішнього контролю в ТОВ «Вайн Хантерс» та їх функції наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Функції суб'єктів внутрішнього контролю у ТОВ «Вайн Хантерс»

Суб'єкти контролю	Основні функції контролю
Керівник	Затвердження лімітів кредиторської заборгованості, контроль за дотриманням політики закупівель, загальний контроль фінансового стану.
Бухгалтерія	Перевірка правильності розрахунків, відображення в обліку, проведення інвентаризації кредиторської заборгованості, звірка з постачальниками (акт звірки).
Фінансовий відділ	Контроль платіжного календаря, управління ліквідністю, узгодження пріоритетів платежів в умовах кризи неплатежів.
Відділ закупівель	Контроль договірних умов, своєчасність та якість постачання, контроль за оформленням та поданням претензій.
Комісія інвентаризації	Проведення інвентаризації розрахунків з постачальниками.

Примітка. Сформовано авторкою на основі власних спостережень за організацією внутрішнього контролю та апробування аудиторських процедур у ТОВ «Вайн Хантерс».

Як свідчать дані таблиці 3.2, основними суб'єктами внутрішнього контролю на ТОВ «Вайн Хантерс» є керівник, бухгалтерія, фінансовий відділ, відділ закупівель та інвентаризаційна комісія. Кожен із них виконує чітко визначені контрольні функції, що забезпечують своєчасність, законність та достовірність операцій із постачальниками.

Керівник ТОВ «Вайн Хантерс» здійснює стратегічний контроль. Так, зокрема, він затверджує ліміти кредиторської заборгованості, контролює дотримання політики закупівель і відповідає за загальний фінансовий стан ТОВ «Вайн Хантерс». На цьому рівні приймаються рішення щодо пріоритетності постачальників, можливості відтермінування платежів та управління фінансовими ризиками в умовах нестабільності.

Бухгалтерія ТОВ «Вайн Хантерс» виконує операційний і наступний контроль: перевіряє правильність розрахунків із постачальниками, забезпечує коректне відображення господарських операцій в обліку, проводить інвентаризацію кредиторської заборгованості та здійснює регулярні звірки з контрагентами (акти звірки). На цьому рівні контролюється своєчасність оприбуткування документів, відповідність первинних документів та правильність формування зобов'язань.

Фінансовий відділ досліджуваного ТОВ «Вайн Хантерс» відповідає за управління ліквідністю підприємства, ведення платіжного календаря та визначення пріоритетності платежів у періоди кризи неплатежів. Саме цей підрозділ оцінює можливість своєчасного погашення кредиторської заборгованості та координує платежі з постачальниками залежно від фінансового стану ТОВ «Вайн Хантерс».

Відділ закупівель ТОВ «Вайн Хантерс» забезпечує контроль на етапі взаємодії з постачальниками: відповідає за виконання договірних умов, своєчасність постачання товарів, їх якість та відповідність супровідній документації. Як показали результати проведених нами досліджень у рамках теми магістерської кваліфікаційної роботи, до функцій цього підрозділу також

належить підготовка та подання претензій у разі виявлення розбіжностей або неякісного товару.

Інвентаризаційна комісія ТОВ «Вайн Хантерс» проводить інвентаризацію розрахунків із постачальниками, перевіряє достовірність облікових даних та підтверджує реальний стан заборгованостей. Це дозволяє у ТОВ «Вайн Хантерс» виявити невідповідності, прострочені зобов'язання та помилки у веденні обліку. контрольні повноваження зосереджені переважно в бухгалтерії та фінансовому відділі, тоді як відділ закупівель фактично відповідає лише за дотримання договірних умов і претензійну роботу, що знижує рівень превентивного контролю на етапі вибору постачальників та погодження умов співпраці.

Проведені дослідження у ТОВ «Вайн Хантерс» дають підстави стверджувати, що методика внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками є комплексною та включає як стандартні процедури перевірки, так і інструменти управління ризиками в умовах фінансової нестабільності.

Аудиторська оцінка ефективності функціонування системи внутрішнього контролю показала, що діюча система загалом відповідає вимогам раціональності, своєчасності та достовірності відображення операцій з постачальниками [6]. Вона складається з етапів: планування, виконання (програма, анкета, робочі документи) та узагальнення. В умовах, коли підприємство стикається із нестабільними грошовими потоками, функції внутрішнього контролю зміщуються від перевірки правильності до оцінки та управління ризиками, як це властиво і для аудиту фінансової звітності загалом. .

Важливим є контроль ризиків постачальників (Контрагент-ризик). Важливим елементом удосконаленої методики є впровадження Матриці ризиків постачальників, що дозволяє пріоритизувати контрольні дії. Як показали проведені дослідження, у ТОВ «Вайн Хантерс» основними ризиками є: ризик невиконання зобов'язань (наприклад, постачальник може відмовитися від постачання через неплатоспроможність ТОВ «Вайн Хантерс»); ризик ліквідності (підприємство не може вчасно оплатити товар, що, як правило, призводить до штрафів та зупинки постачання).

В умовах кризи надзвичайно важливим є посилення функцій контролю. Внутрішній контроль має зосередитися на: контролі авансових платежів, контролі санкцій та претензій, інвентаризації розрахунків. Методика та організаційні заходи внутрішнього контролю мають включати анкетування, планування, а також аналіз кредиторської заборгованості за термінами та ризиками [20]. На нашу думку, це дозволяє оперативно реагувати на виклики фінансової нестабільності, підвищуючи тим самим ефективність внутрішнього контролю, зокрема у ТОВ «Вайн Хантерс».

Якщо здійснювати оцінку організації внутрішнього контролю на підприємстві, то вона буде мати вибудовану послідовність дій в компанії, які залежать від всіх структурних підрозділів (рис. 3.1).

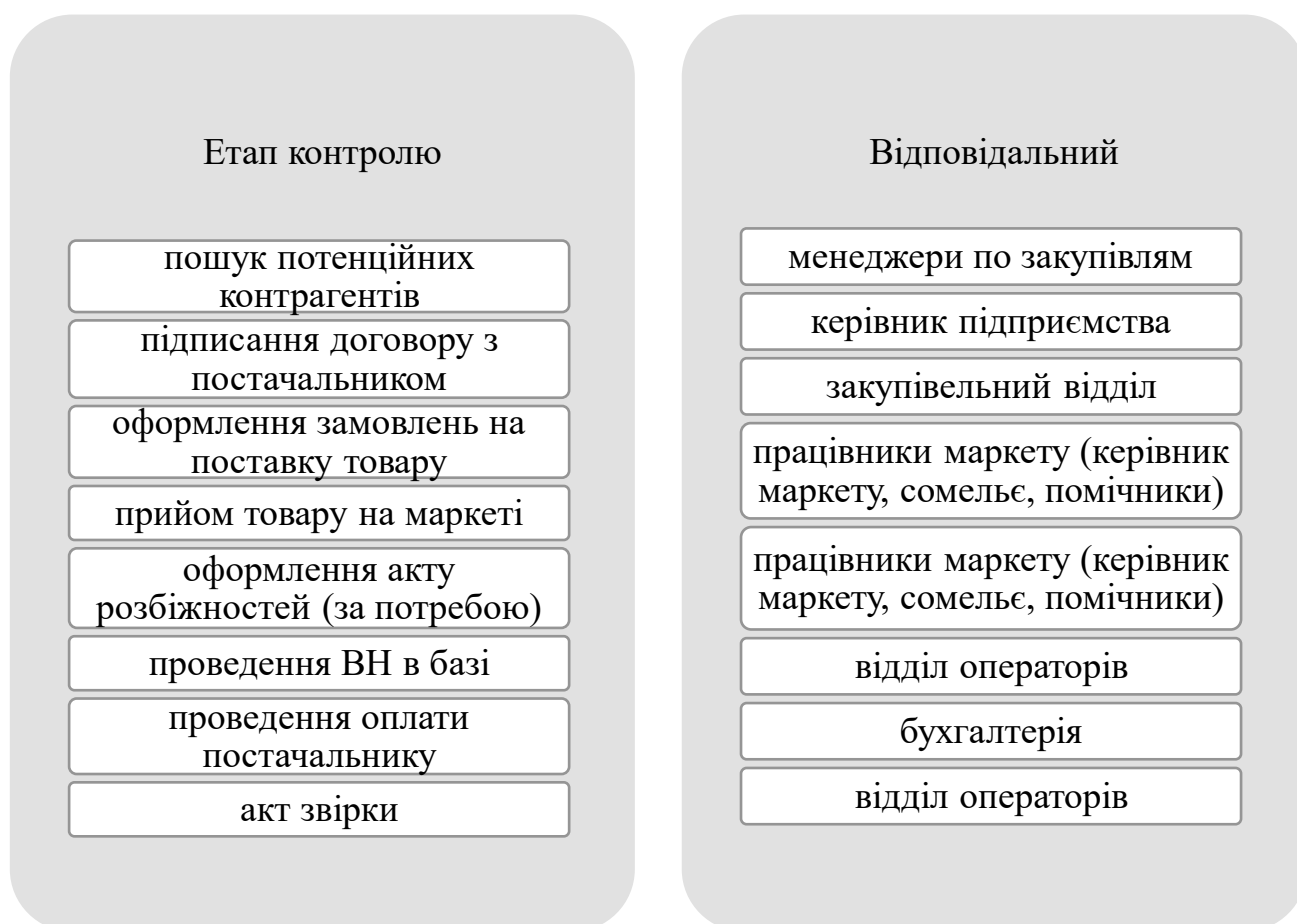

Рис. 3.1. Організаційна схема внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками у ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка. побудовано авторкою на основі власних спостережень

Як бачимо, попередній внутрішній контроль розрахунків з постачальниками на підприємстві починається з пошуку контрагентів для співпраці. Перш за все менеджери отримують конкретно поставлену задачу: знайти постачальника якихось товарів (алкоголь, продукти, інше). Отримавши задачу співробітники проводять аналітику, досліджують пропозиції та оцінюють ризики всіх можливих прийнятних під запит варіантів. В наслідок чого обирають найбільш вигіднішого постачальника для компанії. Юристи готують договір про співпрацю, який має підписати керівник ТОВ «Вайн Хантерс» та представник постачальника.

Закупівельний відділ досліджуваного ТОВ «Вайн Хантерс» заздалегідь вивчає запропонований асортимент товарів, після чого формує замовлення на всі маркети мережі. Замовлення формують в базі «BAS Бухгалтерія» та в електронному вигляді відправляють на контрагента.

В договорі прописані терміни доставки, частіше всього товар доставляють протягом декількох днів з моменту замовлення. Обов'язковим є документальне підтвердження, яке має бути у водія при доставці у двох екземплярах (видаткова накладна, рахунок на оплату, ТТН). В разі виявлення розбіжностей, нестача або надлишок, маркет обов'язково має зіставити акт прийому-передачі товару до видаткової накладної в присутності водія, який привіз товар. Також маркет може відмовитись від прийому товару в разі коротких термінів реалізації або нетоварного вигляду продукції.

Відскановані документи команда маркету відправляє на свого оператора, який в свою чергу проводить в базі надходження товарів. У випадку розбіжностей постачальник має надіслати електронний варіант актуальної ВН та передати оригінал в офіс/на маркет при наступній поставці. Оригінали документів в кінці кожного місяця передають в архів.

Одним із заключних етапів є оплата постачальнику по договору на основі замовлень, формують та проводять оплати бухгалтера, які за це відповідальні. Крайнім етапом є звірка актів з постачальниками, звірку проводить відділ операторів на початку кожного місяця. Звіряються всі операції: надходження,

повернення, оплати. Цей етап обов'язковий для вчасного виявлення розбіжностей та їх виправлення.

Отже, процес внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками охоплює майже всі ключові підрозділи підприємства та забезпечує безперервний моніторинг кожного етапу руху товарів і коштів. Завдяки чіткій взаємодії між підрозділами, системності та прозорості, підприємство мінімізує фінансові ризики, підвищує ефективність управління запасами та зміцнює партнерські відносини з постачальниками, що є важливою умовою стабільного та результативного функціонування ТОВ «Вайн Хантерс».

У межах аналітичних процедур аудиту був здійснений аналіз фінансового стану ТОВ «Вайн Хантерс» за 2024 рік з метою виявлення тенденцій, потенційних ризиків та факторів, що впливають на розрахунки з постачальниками. (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Аудиторська оцінка фінансово-майнового стану ТОВ «Вайн Хантерс»

Показники	Формула розрахунку показника фінансового стану	2024 рік	Нормативне значення
Оцінка ліквідності			
Коефіцієнт покриття	Розділ II активу балансу (рядок 1195) / розділ III пасиву балансу (рядок 1695)	0,91	> 1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Розділ II активу балансу (р.1160 + р.1165) / розділ III пасиву балансу р.1695	0,46	0,25 – 0,5
Оцінка фінансової незалежності (стійкості)			
Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	Розділ I пасиву балансу р. 1495 / усього по пасиву балансу р. 1900	0,87	> 0,5
Коефіцієнт фінансування	Пасив балансу (р.1595 + р.1695 + р.1700 + р.1800) / розділ I пасиву балансу р.1495	1,46	0,5 - 1
Коефіцієнт рентабельності активів	форма 2 р. 2350 або 2355 / ((баланс р. 1300 гр. 3 + р. 1300 гр. 4) / 2)	0,71	>0 збільшення

Аналіз свідчить, що фінансовий стан підприємства у 2024 році загалом характеризується як задовільний, однак виявлено окремі ризики, які потребують контролю та врахування під час оцінки розрахунків із постачальниками. Зокрема, коефіцієнт покриття (0,91) - показник менший за норматив >1 , що означає недостатнє покриття поточних зобов'язань оборотними активами. Для аудиту це сигналізує про ризик несвоєчасного виконання зобов'язань перед постачальниками, особливо за умов збільшення кредиторської заборгованості.

Ліквідність підприємства є задовільною та високою. Незважаючи на невелике відхилення загального коефіцієнта покриття, високий коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про достатню наявність найбільш ліквідних активів. Це знижує ризик неплатежів.

Фінансова стійкість підприємства є високою. Переважання власного капіталу (87%) над позиковим дає значний запас міцності. Однак, зростання коефіцієнта фінансування вище 1,0 сигналізує про необхідність контролювати залучення додаткових позикових коштів. Загалом, власний капітал переважає над позиковими ресурсами, отже ризик залежності від кредиторів мінімальний.

Отже, проведена аудиторська оцінка підтвердила, що система внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками у досліджуваному ТОВ «Вайн Хантерс» є особливо важливою передумовою достовірності облікових даних та належного управління ризиками неплатежів. Водночас практичні дослідження підтверджують необхідність застосування більш формалізованих та ризик-орієнтованих аудиторських процедур. Це необхідно для глибшої діагностики стану розрахунків з постачальниками і запобігання потенційним викривленням. Саме тому подальше дослідження потребує вивчення існуючих практичних підходів до методики аудиту розрахунків із постачальниками, яка дозволяє структуровано виконати перевірку, визначити ключові напрямки ризику та сформулювати обґрунтовані аудиторські висновки.

3.2. Методика аудиту розрахунків з постачальниками

Методика аудиту – це сукупність прийомів, способів та послідовних етапів, які спрямовані на забезпечення достовірності даних обліку, законності операцій та ефективного управління кредиторською заборгованістю [54]. В умовах фінансової нестабільності, кризи неплатежів, ця методика повинна мати не стільки ревізійний, скільки ризик-орієнтований та запобіжний характер.

Метою аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками є отримання достатніх і належних аудиторських доказів для формування незалежної думки щодо відповідності ведення обліку чинному законодавству та нормативним вимогам, а також щодо достовірності інформації, відображеної у фінансовій та податковій звітності у всіх суттєвих аспектах.

Як було зазначено нами в п.1.1, важливе значення для аудитора має оцінка системи внутрішнього контролю, зокрема розрахунків з постачальниками. В умовах сучасного господарювання важливе значення для ефективності діяльності підприємства мають організація та контроль за фінансовими операціями, зокрема розрахунками з постачальниками. Внутрішній контроль є ключовим елементом управління фінансовими потоками, адже правильна система контролю за розрахунками дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з неплатежами або несвоєчасними платежами, а також зловживаннями та шахрайством з боку постачальників чи працівників підприємства [3].

Завданням є опис методики організації аудиторського контролю розрахунків з постачальниками, яка дозволяє забезпечити своєчасність, правильність та прозорість фінансових операцій у процесі взаємодії з контрагентами [46].

Аудит розрахунків з постачальниками передбачає впровадження системи контролю на всіх етапах взаємовідносин з постачальниками – від укладення договору до завершення розрахунків. Він включає в себе набір заходів, спрямованих на забезпечення дотримання встановлених процедур, оптимізацію фінансових потоків та запобігання фінансовим ризикам.

Основні принципи аудиту розрахунків з постачальниками на підприємстві — це базові положення, на яких будується система контролю для забезпечення ефективного, законного та результативного функціонування підприємства. Основні принципи наведені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Основні напрями аудиту розрахунків з постачальниками
(на матеріалах ТОВ «Вайн Хантерс»)

Напрями аудиту	Характеристика
Перевірка на відповідність нормам	Аудитор перевіряє, чи всі операції з постачальниками (договори, розрахунки, облік) відповідають чинному законодавству (податковому, бухгалтерському, валютному тощо)
Оцінка системи внутрішнього контролю	Аудитор оцінює ефективність та наявність розподілу обов'язків у процесах закупівель і розрахунків, щоб виявити ризики шахрайства та помилок (наприклад, чи відокремлені функції закупівлі, оприбуткування та оплати)
Підтвердження повноти та правильності зобов'язань	Аудитор перевіряє, чи всі зобов'язання перед постачальниками вчасно та правильно відображені в обліку (особливо на звітну дату) і чи відповідають вони умовам договорів
Перевірка наявності належності первинних документів	Аудитор перевіряє наявність, законність та належне оформлення всіх первинних документів (договори, накладні, акти), що підтверджують розрахунки, а також правильність їх відображення у фінансовій звітності

Наведені напрями формують основу ефективної та прозорої системи управління розрахунками з постачальниками, спрямованої на зниження ризиків і забезпечення достовірності обліку. Разом із тим, ці напрями реалізуються у межах загального процесу аудиту, що включає три ключові етапи: планування, виконання аудиторських процедур та завершення перевірки. У таблиці 3.5 наведено послідовність виконання аудиторських дій, у межах яких здійснюється перевірка розрахунків з постачальниками.

Таблиця 3.5

Основні етапи аудиту розрахунків з постачальниками

Етапи	Характеристика
1. Планування та оцінка ризиків	<p>Підготовчий етап - аудитор знайомиться з бізнес-середовищем клієнта та його системою внутрішнього контролю.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Визначається суттєвість (порогове значення помилок). – Проводиться оцінка ризиків (ризик суттєвого викривлення). – Розробляється стратегія та детальна програма аудиту (план робіт).
2. Проведення аудиторських процедур	<p>Етап збору доказів - аудитор виконує процедури, визначені планом.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Тестування контролів, перевірка ефективності внутрішніх процедур (наприклад, розподілу обов'язків). – Процедури по суті, детальна перевірка фінансових даних, залишків на рахунках та транзакцій (наприклад, інвентаризація, звірки). – Збираються достатні та належні аудиторські докази.
3. Завершення та звітування	<p>Фінальний етап - формування аудиторської думки та інформування керівництва.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Аналіз та узагальнення всіх зібраних доказів. – Формування незалежної аудиторської думки про достовірність фінансової звітності. – Формування аудиторського звіту. – Підготовка листа керівництву з рекомендаціями щодо покращення внутрішнього контролю.

Отже, аудит розрахунків із постачальниками є комплексною процедурою, яка не лише перевіряє правильність цифр, але й оцінює надійність системи, що генерує ці цифри. Успішне проходження аудиту вимагає від підприємства не тільки правильного ведення обліку, але й наявності сильної системи внутрішнього контролю та чіткого дотримання законів. Основні етапи аудиторського контролю розрахунків з постачальниками охоплюють послідовність дій, спрямованих на перевірку правильності, законності та своєчасності проведення розрахунків за отримані товари, роботи чи послуги. Аудит є багатоступеневим процесом, який починається з глибокого аналізу ризиків (етап 1), переходить до методичного збору доказів (етап 2) і завершується формуванням професійної думки та наданням рекомендацій (етап

3). Ефективне виконання кожного етапу є критично важливим для забезпечення якості та надійності аудиторського висновку. Надана таблиця відображає систематичний і логічний процес зовнішнього аудиту, який є стандартизованим відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА).

Для ефективного здійснення аудиту за розрахунками з постачальниками підприємства використовують різні методи та прийоми. Найбільш поширені наведені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Прийоми/методи аудиту на підприємстві ТОВ «Вайн Хантерс»

Прийоми/методи	Група	Характеристика
Фактична перевірка (Інвентаризація)	Перевірка активів	Перевірка фізичного існування активів, їхнього стану та належності (наприклад, перерахунок запасів, огляд основних засобів).
Документальна перевірка	Перевірка документів	Комплексна перевірка документів. Включає перевірку по суті (законність операції), формальну (наявність усіх реквізитів) та арифметичну (точність розрахунків).
Підтвердження (Конфірмація)	Зовнішні докази	Отримання прямого доказу від зовнішньої сторони (наприклад, запит банку про залишки на рахунках або запит постачальнику про суму заборгованості).
Спостереження	Візуальна оцінка	Візуальне відстеження аудитором певного процесу, який виконується іншими особами (наприклад, процес інвентаризації запасів).
Обстеження	Оцінка системи	Детальна перевірка функціонування окремої ділянки обліку або системи контролю на підприємстві.
Опитування	Усні докази	Отримання усних або письмових відомостей від співробітників підприємства (керівництва, бухгалтерів, інших фахівців) для розуміння процесів.
Перевірка механічної точності (Перерахунок)	Математичні докази	Незалежна перевірка аудитором арифметичних розрахунків, виконаних підприємством (наприклад, перерахунок амортизації або підсумків у журналах).
Аналітичні тести	Аналітичні докази	Вивчення співвідношень та тенденцій (порівняння показників за періодами або з галузевими даними) для виявлення незвичайних відхилень, що вимагають додаткової перевірки.
Сканування	Аналіз даних	Швидкий перегляд документів або реєстрів обліку з метою виявлення нетипових, надзвичайно великих або незвичайних операцій.
Спеціальна перевірка	Додаткові методи	Глибоке дослідження окремих, специфічних питань, які вимагають залучення спеціальних знань (наприклад, оцінка активів).
Зустрічна перевірка	Зовнішні докази	Зіставлення даних підприємства-клієнта з даними його контрагента (наприклад, порівняння накладної клієнта з накладною, отриманою від постачальника).

Наведений перелік демонструє, що якісний аудит — це не просто «перевірка по суті», а комплексний процес, який вимагає від аудитора застосування різних методів для отримання доказів, які охоплюють законність, фізичне існування та математичну точність фінансової інформації щодо розрахунків з постачальниками на підприємстві [52].

Незважаючи на впровадження аудиторського контролю, завжди існують певні ризики, пов'язані з розрахунками з постачальниками. За результатами проведених нами спотережень у ТОВ «Вайн Хантерс» пропонуємо виділяти окрему групу ризиків, що найбільш суттєво впливають на стан розрахунків із постачальниками та ефективність аудиторського контролю. До ключових ризиків, які потребують особливої уваги, на нашу думку, належать: ризик неплатежів або затримки виконання платіжних зобов'язань; ризик шахрайських дій під час взаєморозрахунків; ризик порушення договірних умов постачальниками або підприємством (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Характеристика основних ризиків розрахунків із постачальниками та аудиторські заходи щодо їх мінімізації

Види ризиків	Сутність	Аудиторські заходи щодо їх мінімізації
Ризик неплатежів або затримки платежів	спричинено низькою ліквідністю підприємства, недотриманням термінів платежів або помилками в обробці рахунків	аналіз ліквідності та платіжної дисципліни; перевірка своєчасності і повноти відображення зобов'язань; контроль дотримання договірних строків оплати; оцінка ефективності внутрішнього контролю за платежами; регулярні акти звірки з постачальниками; тестування платіжних операцій
Ризик шахрайства	ризик того, що постачальник може намагатися надати неякісні товари чи послуги або ж фальсифікувати документи, є особливо актуальним для підприємств з недостатнім контролем	перевірка автентичності первинних документів (ТТН, видаткових накладних, рахунків); інвентаризація поставленого товару та порівняння фактичних даних з документами; аналіз повноти та правильності документального оформлення операцій; застосування процедур зустрічної звірки з постачальниками (запити і підтвердження); тестування системи дозволів і повноважень під час закупівель; перевірка контрагентів за відкритими реєстрами (судові рішення, податкові ризики)

Продовження таблиці 3.7

Ризик порушення умов договору	виникає у випадку недотримання постачальником або підприємством узгоджених договірних умов щодо обсягів, асортименту, якості товарів, термінів поставки чи оплати, що може призвести до фінансових втрат, штрафних санкцій або переривання поставок	Контроль за виконанням умов договору на всіх етапах виконання угоди. Кнтроль строків і обсягів поставки; аналіз відхилень; перевірка претензійної роботи; тестування виконання умов договору; звірка договірних і фактичних зобов'язань.
-------------------------------	---	--

Примітка. Сформовано авторкою на матеріалах ТОВ «Вайн Хантерс» та на основі власних спостережень і опрацювання аудиторських процедур.

Аудит розрахунків з постачальниками є важливою складовою аудиту фінансової звітності, адже дозволяє встановити правильність формування кредиторської заборгованості, повноту відображення операцій з постачальниками та відповідність даних обліку вимогам стандартів. У наукових дослідженнях з аудиту фінансової звітності наголошується, що достовірність відображення кредиторської заборгованості та розрахунків із постачальниками є одним із ключових чинників формування фінансової надійності підприємства [54]. Зазначається, що якісний аудит цих показників підвищує прозорість діяльності компанії, зміцнює довіру інвесторів і партнерів та сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Такі висновки є актуальними і для ТОВ «Вайн Хантерс», де своєчасність і коректність розрахунків з постачальниками визначають ефективність його діяльності.

Правильна організація аудиту розрахунків з постачальниками дозволяє не лише забезпечити своєчасність та точність фінансових операцій, а й знизити ризики, пов'язані з фінансовими втратами, шахрайством або несвоєчасними платежами. Застосування автоматизованих систем обліку, розподілу функцій та постійного аудиту є важливими елементами для підтримки ефективної внутрішньої системи контролю.

Джерела аудиту розрахунків з постачальниками які використовують на підприємстві ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС» наведені на рис. 3.2.

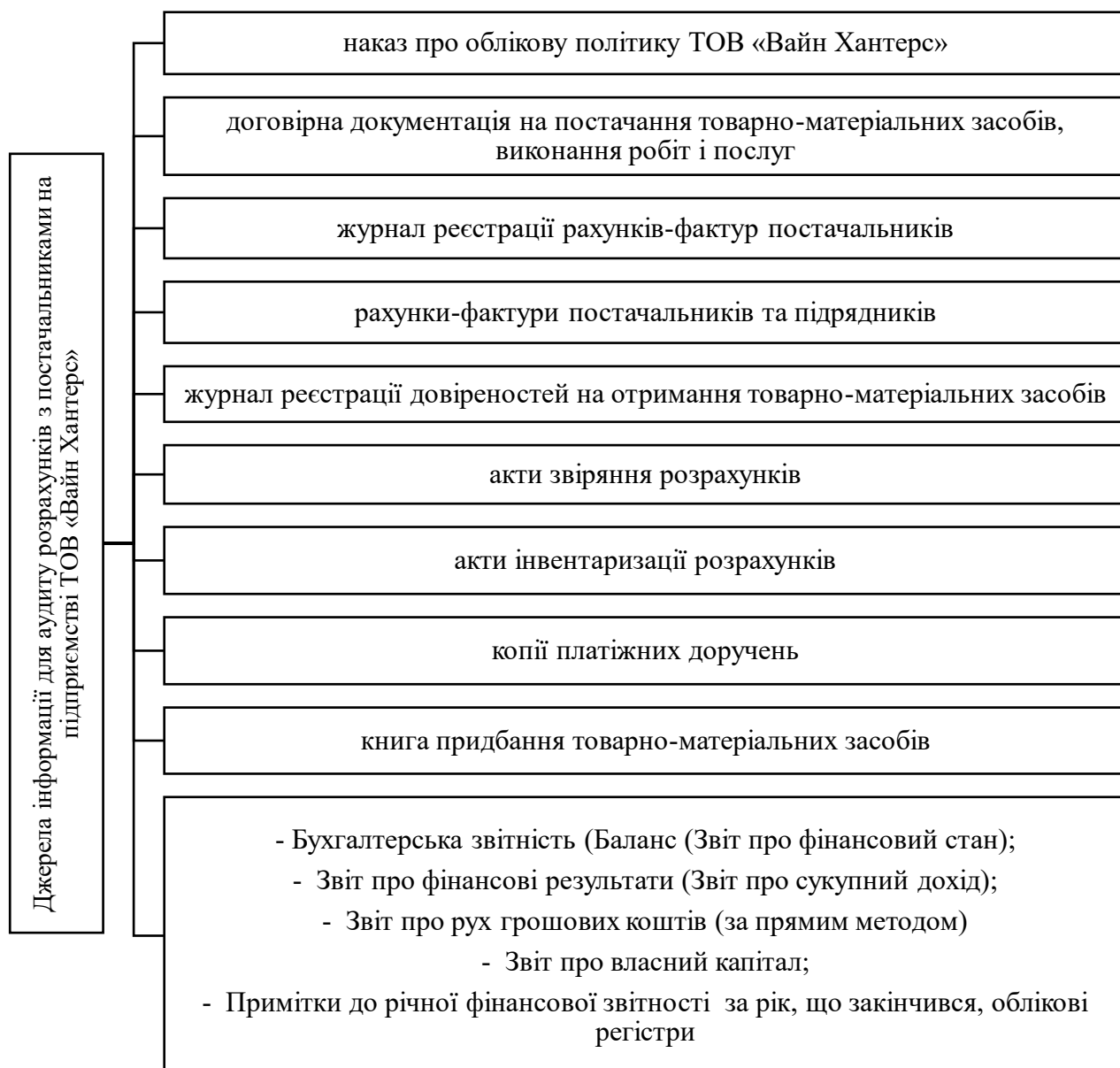

Рис. 3.2. Джерела інформації для аудиту розрахунків з постачальниками на підприємстві ТОВ «Вайн Хантерс»

Примітка: побудовано авторкою на основі власних спостережень

Рисунок 3.2 ілюструє комплексний та багатогранний підхід до формування доказової бази під час аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками в ТОВ «Вайн Хантерс». Практичні спостереження показали, що у досліджуваному ТОВ «Вайн Хантерс» застосовується широкий перелік документів первинного та аналітичного обліку, які формують доказову базу для оцінки правильності, повноти та належності відображення господарських операцій. До таких джерел

належать договори, рахунки-фактури, акти звіряння, реєстри довіреностей, акти інвентаризації, платіжні документи, а також реєстри бухгалтерської та фінансової звітності. Використання комплексного набору документів забезпечує достатність аудиторських доказів і підвищує якість перевірки розрахунків з постачальниками.

Отже, аудит розрахунків з постачальниками має бути методичним і деталізованим, охоплюючи всі етапи життєвого циклу операцій – від встановлення правил до фактичного платежу та відображення в обліку і узагальнення даних у фінансовій звітності.

3.3. Узагальнення результатів аудиту розрахунків з постачальниками для мінімізації ризиків неплатежів

Узагальнення результатів аудиту є завершальним етапом перевірки, під час якого аудитор оцінює, наскільки фактичні дані, отримані у ході виконання аудиторських процедур, підтверджують коректність відображення фінансових звітів. Метою цього етапу є встановлення того, чи подана звітність у всіх суттєвих аспектах відповідає вимогам чинних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Ключовим підсумком роботи аудитора, а також одним із найвідповідальніших етапів аудиторського процесу, є складання аудиторського висновку. Він формується після завершення всіх процедур і має містити виявлені порушення, недоліки, а також оцінку їх сукупного впливу на достовірність фінансової інформації підприємства-замовника.

Для того щоб аудитор мав можливість надати позитивну думку у формі, яка відповідає вимогам завдань з надання обґрунтованої впевненості, він повинен зібрати належні й достатні докази. Процес їх отримання є послідовним і складається з етапів наведених на рисунку 3.3.

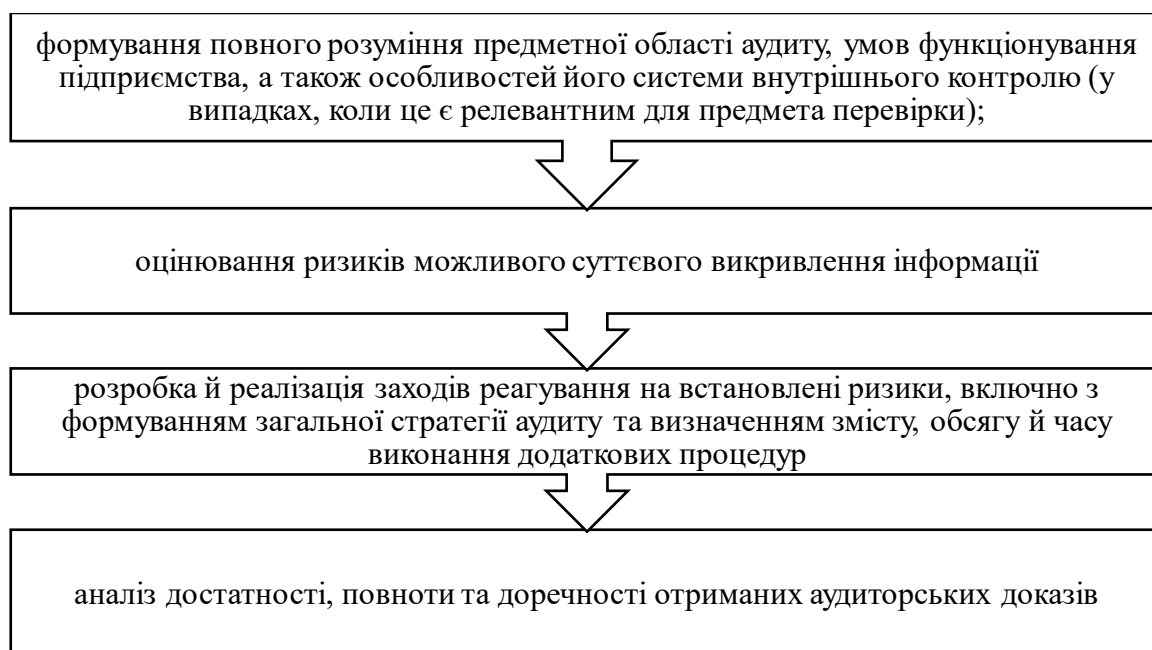

Рис.3.3. Етапи отримання думки від аудитора

Примітка: сформовано авторкою на основі власних спостережень

Виконання аудиторських процедур, що стосуються оцінених ризиків, передбачає використання різноманітних методів: перевірок, спостережень, отримання зовнішніх підтверджень, перерахунків, повторного виконання операцій, аналітичних процедур і запитів. Ці процедури включають тести по суті, які передбачають підтвердження інформації з незалежних від підприємства джерел, а також, за необхідності, тестування ефективності системи внутрішнього контролю.

Аудиторський висновок містить незалежну оцінку аудитора щодо достовірності фінансової звітності, її повноти та відповідності вимогам законодавства. Саме рівень опрацювання аудитором вимог до структури та змісту висновку визначає його об'єктивність, якість та здатність задовольнити інформаційні потреби користувачів звітності — як внутрішніх, так і зовнішніх.

Відповідно до законодавчих вимог аудитор, завершивши процедури перевірки, повинен надати замовнику підсумковий документ — аудиторський висновок (звіт). Цей документ складається відповідно до затверджених норм і містить підтвердження або належно обґрунтовану відмову від підтвердження достовірності та відповідності фінансової звітності підприємства діючому

законодавству. Перед його складанням аудитор здійснює остаточну оцінку зібраних доказів і приймає рішення щодо своєї думки.

Аудиторський звіт традиційно має три частини: вступну, аналітичну та заключну (підсумкову).

Вступна частина містить основні відомості: назву документа, дані про клієнта та аудиторську фірму, дату й місце складання, номер та строк дії ліцензії, склад аудиторської групи, перелік фінансових звітів, які перевірялися, період перевірки, а також перелік нормативних документів, на основі яких проводився аудит [18].

Аналітична частина детально розкриває інформацію про обсяг перевірених даних, методи аудиту, застосовані процедури, наявні обмеження доступу до інформації, результати експертизи стану бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, а також опис виявлених порушень, які можуть впливати на рішення користувачів фінансової звітності. Окремо зазначаються недоліки, що не були усунені під час перевірки, та рекомендації аудитора. Заключна частина містить формулювання думки аудитора щодо достовірності фінансової звітності. Якщо висновок оформлюється як окремий документ, він підписується уповноваженою особою аудиторської фірми та аудитором, який здійснював перевірку.

Готовий аудиторський звіт передається замовнику, містить дату складання та підписи відповідальних осіб. Усі сторінки документа завіряються підписом і печаткою аудитора. Звіт незалежного аудитора є документом, складеним у відповідності до стандартів аудиту й призначеним для підтвердження відповідності фінансової звітності концептуальній основі, на якій вона ґрунтується. Така основа може включати законодавчі акти, стандарти бухгалтерського обліку, внутрішні політики компанії та інші джерела.

Важливою частиною аудиту є оцінка подій після дати балансу. Оскільки між датою складання річної звітності та фактичним моментом її оприлюднення зазвичай минає певний час, існує ризик, що користувачам буде подано застарілу

інформацію про стан підприємства. Саме тому аудитору необхідно оцінити суттєві події, що сталися після звітної дати, та визначити їх вплив на звітність.

Події після звітної дати поділяються на коригувальні, які вимагають внесення змін до фінансової звітності, та некоригувальні, які не змінюють дані у формах звітності, але повинні бути розкриті у примітках, якщо вони є суттєвими. До коригувальних належать: судові рішення, що підтверджують існуюче зобов'язання; інформація про знецінення активів; уточнення вартості активів; виявлення шахрайства або суттєвих помилок. Прикладами некоригувальних подій є: зміна вартості інвестицій після звітної дати, рішення про реорганізацію підприємства, стихійні лиха, зміни валютних курсів тощо [36].

Згідно зі стандартами, підприємство повинно розкривати інформацію про важливі некоригувальні події у примітках до звітності, зазначаючи характер події та оцінку її впливу, або вказувати неможливість такої оцінки.

Необхідно підкреслити, що аудитор не може передбачити події, які можуть призвести до припинення діяльності компанії. Відсутність у звіті згадок щодо ризиків безперервності діяльності не може трактуватися як гарантія того, що підприємство не зіткнеться з такими ризиками в майбутньому.

В процесі аудиту було проаналізовано динаміку кредиторської заборгованості та чистого доходу від реалізації ТОВ «Вайн Хантерс» за 2020-2024 рр. (табл. 3.8).

Отже, після порівняння зміни заборгованості та доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) можна зробити висновок, що сума доходів перевищує суму заборгованості впродовж 2020-2024 років. Тобто підприємство ТОВ «Вайн Хантерс» має достатньо коштів для погашення заборгованості перед постачальниками (в 2020 році 2,16 грн доходу приходилось на 1 грн заборгованості; в 2021 році – 3,51 грн; в 2022 році – 2,51 грн; в 2023 році – 4,04 грн; в 2024 році – 4,66 грн).

Таблиця 3.8

Динаміка кредиторської заборгованості та чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) ТОВ «Вайн Хантерс» за 2020-2024 рр.

Показники	Рядок фін. звітності	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги тис.грн	1615	78 779,00	113 040,60	187 340,60	254 277,00	323 700,00
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) тис.грн	2000	170 241,00	396 397,10	470 836,00	1 026 558,00	1 507 103,00
Коефіцієнт співвідношення р2000/р1615		2,16	3,51	2,51	4,04	4,66

Примітка: побудовано на основі фінансової звітності ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС» (додатки А.2-А.6)

Як бачимо в 2021 році коефіцієнт співвідношення виріс в 1,6 рази в порівнянні з 2020 роком, а в 2022 році в 1,4 рази зменшився в порівнянні з 2021 роком. На це вплинув початок військового стану в Україні, декілька місяців мережа не працювала та не отримувала дохід. Компанія понесла великі витрати внаслідок заборони на продаж алкогольних товарів, деякі маркети зазнали руйнувань внаслідок обстрілів. Але попри всі обставини компанія продовжила свою діяльність та збільшила свій дохід протягом наступних років.

З метою покращення обліку розрахунків з постачальниками на підприємстві використовується внутрішній реєстр розрахунків за кожним контрагентом, декілька наведено в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Внутрішній реєстр стану розрахунків з постачальниками,
ТОВ «Вайн Хантерс»

Постачальники	Дата договору	Сума за наступне надходження товарів з ПДВ	Борг за попередні поставки тис.грн	Сума поточної оплати тис.грн	Кінцеве сальдо заборгованості перед постачальником тис.грн
	Умови оплати				
ТОВ «АлкоТрейд Груп»	21.02.2020	130	450	580	0
	Після отримання				
ТОВ «Винний дім Україна»	03.04.2025	90	720	650	160
	Після отримання				
ПП «ІмпортАлко»	14.11.2022	250	210	460	0
	Передоплата				
ТОВ «ЛікерСервіс»	17.09.2019	545	980	1 445	80
	Передоплата				

Примітка: побудовано на основі даних бази підприємства ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»

Наведений внутрішній реєстр має високу ефективність при використанні, адже дає змогу контролювати заборгованість перед контрагентами. Допомогає відслідковувати інформацію кому, скільки винне підприємство постачальникам та коли здійснювати оплату. Аналіз даних табл. 3.9 показує, що найбільшу питому вагу в сумі заборгованості становлять розрахунки з постачальниками, де передбачена післяплата, що потенційно підвищує ризик виникнення прострочених зобов'язань. Водночас прострочена заборгованість у ТОВ «Вайн Хантерс» має поодинокий характер та не носить системного ризику. Це свідчить про належний контроль за строками оплати. Особливо цінним є те, що реєстр дає змогу оперативно простежувати стан розрахунків у розрізі кожного контрагента, виявляти відхилення й мінімізувати ризики неплатежів

На підприємстві бувають випадки порушення строків оплат постачальникам, що може вплинути на подальшу співпрацю з контрагентами.

Тому нижче наведений документ для систематизації простроченої заборгованості перед постачальниками (табл. 3.10).

Таблиця 3.10

Внутрішній реєстр простроченої кредиторської заборгованості перед постачальниками ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»

Постачальники	Сума боргу з ПДВ,	Дата погашення заборгованості		Відхилення оплати,	Причини відхилень
		За графіком	Фактично		
ТОВ «АлкоТрейд Груп»	580	05.09.2025	05.09.2025	0	Вчасна оплата
ТОВ «Винний дім Україна»	810	08.10.2025	08.10.2025	0	Вчасна оплата
ПП «ІмпортАлко»	460	16.11.2025	12.11.2025	-4	Передплата за договором
ТОВ «ЛікерСервіс»	1 525	21.11.2025	23.11.2025	2	Безвідповідальність

Примітка: побудовано на основі даних бази підприємства ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»

Підприємство ТОВ «Вайн Хантерс» успішно управляє своїми зобов'язаннями, вчасно розраховуючись за більшістю угод з постачальниками. Однак, існує критична потреба у посиленні внутрішнього контролю та підвищенні відповідальності персоналу, оскільки найбільший платіж був прострочений з причини "безвідповідальності". Незважаючи на невеликий термін прострочення (2 дні), це може призвести до нарахування штрафних санкцій та погіршення відносин з ключовими контрагентами, що постачає товари на найбільшу суму.

Для забезпечення достовірності розрахунків з постачальниками важливим етапом аудиту є виявлення типових порушень, які впливають на об'єктивність облікових даних та своєчасність виконання зобов'язань підприємства. У процесі перевірки встановлено, що окремі недоліки пов'язані як з організацією документообігу, так і з якістю контролю за своєчасністю звірок та достовірністю розрахунків. Аналіз виявлених порушень дозволяє оцінити рівень ризиків,

пов'язаних із простроченням платежів, неточностями у первинній документації та можливими розбіжностями у взаєморозрахунках з постачальниками. Систематизація таких недоліків дає змогу сформувані обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення внутрішнього контролю та мінімізації фінансових ризиків. Основні порушення, встановлені під час аудиту розрахунків з постачальниками ТОВ «Вайн Хантерс», наведено у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11

Порушення, виявлені під час аудиту розрахунків з постачальниками,
ТОВ «Вайн Хантерс»

Виявлене порушення	Суть помилки	Ризики	Рекомендації
Несвоєчасне погодження первинних документів	Затримка передачі 3–5 днів	Невірне відображення періоду	Встановити ліміти часу
Арифметичні помилки	Розбіжність 1–2%	Переоплати або неповні оплати	Запровадити подвійний контроль
Затримка звірки	Нерегулярність звірок	Прострочена кредиторка	Проводити щомісячно

Примітка: побудовано на основі проведеного аудиту на підприємстві ТОВ «Вайн Хантерс»

Наведені у таблиці 3.11 результати засвідчують наявність системних недоліків в організації розрахунків з постачальниками, що підвищують ризики виникнення простроченої кредиторської заборгованості та спотворення облікових даних. Найбільш поширеними проблемами є несвоєчасне погодження первинних документів, допущення арифметичних помилок та нерегулярність проведення звірок. Такі порушення свідчать про недостатній рівень внутрішнього контролю та потребують удосконалення процедур документообігу і підвищення відповідальності працівників, задіяних у процесі розрахунків. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме зменшенню фінансових ризиків і підвищенню прозорості взаємовідносин із постачальниками [47].

Отже, узагальнюючи результати аудиту розрахунків з постачальниками можна зробити висновок, що підприємство ТОВ «Вайн Хантерс» має деякі недоліки в розрахунках з постачальниками. Вони не є критичними в роботі

підприємства, але аудитори рекомендують звернути увагу керівництва на проблемні моменти та удосконалити роботу співробітників, які дотичні до розрахунків з постачальниками. Що в майбутньому надасть змогу збудувати більш міцні взаємовідносини з поточними контрагентами та показати потенційним постачальникам свою надійність та платоспроможність. Це в свою чергу дозволить дійти вигідніших умов постачання, збільшення відтермінування платежів та зменшення загальних фінансових ризиків для ТОВ «Вайн Хантерс».

Висновки до розділу 3

Проведене дослідження засвідчило, що в умовах кризи неплатежів внутрішній контроль та аудит розрахунків із постачальниками відіграють у ТОВ «Вайн Хантерс» ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності, достовірності обліку та мінімізації ризиків, пов'язаних із несвоєчасними розрахунками та порушенням договірних зобов'язань. Аналіз діючої системи контролю довів, що підприємство сформувало багаторівневий механізм управління операціями з постачальниками, який охоплює превентивний, поточний та наступний етапи контролю та забезпечує повноту, своєчасність і достовірність господарських операцій.

Оцінка роботи основних суб'єктів внутрішнього контролю показала, що функції керівництва, бухгалтерії, фінансового відділу, відділу закупівель та інвентаризаційної комісії чітко розподілені та орієнтовані на підтримку безперервності діяльності підприємства. Разом із тим виявлено, що ключові контрольні повноваження зосереджені переважно в бухгалтерії та фінансовому відділі, тоді як закупівельний відділ меншою мірою залучений до превентивного контролю ризиків при виборі постачальників, що потребує подальшого удосконалення.

Результати аналітичної оцінки фінансово-майнового стану підприємства за 2024 рік показали, що ТОВ «Вайн Хантерс» має достатню ліквідність та високий рівень фінансової незалежності, що створює сприятливі умови для забезпечення

своєчасних розрахунків із постачальниками. Позитивні значення коефіцієнтів ліквідності та автономії підтверджують стійкість підприємства в умовах фінансової нестабільності, хоча окремі відхилення вимагають посилення контролю за залученням позикового капіталу. Аудиторська перевірка не виявила суттєвих викривлень у фінансовій звітності підприємства, що підтверджує коректність ведення обліку та достовірність даних про заборгованість перед постачальниками.

Аналіз методики аудиту засвідчив, що ТОВ «Вайн Хантерс» використовує комплексний, ризик-орієнтований підхід до контролю розрахунків із постачальниками. Система аудиту включає детальне планування, оцінку ризиків, застосування тестів контролю та процедур по суті, а також формування незалежної аудиторської думки на основі достатніх і належних доказів. Застосування таких прийомів, як інвентаризація, документальна перевірка, зустрічна звірка, аналітичні процедури та зовнішні підтвердження, забезпечує високу якість аудиторських процедур та комплексність контролю.

Особливу увагу приділено ризикам, характерним для умов кризи неплатежів: ризику неплатоспроможності, ризику порушення договірних умов, ризику шахрайства та ризику помилок в обліку. Для їх мінімізації у підприємстві застосовуються засоби управління грошовими потоками, посилена претензійна робота, регулярна інвентаризація розрахунків, а також контроль за дотриманням договірних умов і якістю товарів.

Узагальнення результатів аудиту підтвердило, що на підприємстві функціонує ефективна система контролю, яка дозволяє своєчасно виявляти та усувати недоліки, підвищує прозорість взаємовідносин із постачальниками, а також слугує основою для формування обґрунтованої аудиторської думки. Аудиторський висновок, сформований на основі зібраних доказів, підтверджує достовірність фінансової звітності ТОВ «Вайн Хантерс» у всіх суттєвих аспектах, що, у свою чергу, підвищує довіру з боку контрагентів, кредиторів та інших користувачів інформації.

Таким чином, результати проведеного аудиту доводять, що ТОВ «Вайн Хантерс» має належним чином організовану систему внутрішнього контролю та прозору фінансову звітність, а система аудиторського контролю є дієвим інструментом підвищення фінансової дисципліни й зниження ризиків неплатежів. Запропоновані заходи та рекомендації спрямовані на подальше удосконалення контролю розрахунків із постачальниками та зміцнення фінансової стабільності підприємства в умовах зростаючих викликів зовнішнього середовища.

ВИСНОВКИ

У магістерській кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні та практичні аспекти обліку і аудиту розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів. На основі проведених досліджень зроблено наступні висновки:

1. Криза неплатежів - це ситуація, коли підприємство не може вчасно оплачувати свої зобов'язання перед постачальниками, що призводить до подальших фінансових проблем як у самого підприємства, так і в його контрагентів. Причини виникнення кризи неплатежів можуть бути різними: недостатня ліквідність підприємства; дебітори не розраховуються вчасно; низька платіжна дисципліна на ринку: інфляція та нестабільність цін; неефективне управління запасами та фінансами; помилки в обліку розрахунків з постачальниками. В умовах кризи неплатежів підприємства змушені шукати шляхи зниження витрат, що вимагає більш ретельного аналізу умов співпраці з контрагентами.

2. Активи досліджуваного нами ТОВ «Вайн Хантерс», які перебувають під впливом фінансового ризику, складаються з грошових коштів та їх еквівалентів, короткострокових фінансових інструментів, фінансових активів за амортизованою вартістю, дебіторської заборгованості та ін. Зобов'язання товариства під фінансовим ризиком й складаються з торгової кредиторської заборгованості.

3. Розвиток ТОВ «Вайн Хантерс» в сучасних умовах економічної нестабільності вимагає відповідального ставлення до управління кредиторською заборгованістю, оскільки це вагомий елемент забезпечення показників ліквідності, ефективної діяльності та фінансової стійкості підприємства. Запорукою забезпечення фінансової стійкості підприємства є планування та контроль платіжної дисципліни.

4. Розрахунки з постачальниками виникають внаслідок договірних відносин, що опосередковують процес придбання товарів та послуг. У ТОВ «Вайн Хантерс» розрахунки здійснюються в безготівковій формі; вони

відносяться до поточних зобов'язань підприємства і оцінюються за сумою погашення, у розмірі недисконтованої суми грошових коштів або їх еквівалентів, що буде сплачена.

5. Дослідження практики обліку на підприємстві показали, що ТОВ «Вайн Хантерс» ретельно дотримується вимог законодавства у веденні обліку розрахунків з постачальниками. Підприємством забезпечуються умови, встановлені договорами та угодами з постачальниками. Бухгалтерією здійснюється оплата рахунків постачальників, контролюється розмір кредиторської заборгованості, проводиться звірка розрахунків з контрагентами та достовірно відображаються операції з постачальниками на бухгалтерських рахунках.

6. Аудит фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Вайн Хантерс» показав, що воно є прибутковим, хоча частина розрахункових показників не є стабільними, це спричинено зовнішніми та внутрішніми чинниками, що потребує регулярного аудиту розрахунків з постачальниками та покупцями, а також, систематичного аналізу основних показників підприємства для покращення його фінансової стійкості.

7. Для підтвердження надходження товарів та розрахунків з постачальниками на підприємстві ТОВ «Вайн Хантерс» використовують видаткові накладні, товарно-транспортні накладні, рахунки-фактури, платіжні інструкції, тощо.

8. В період пандемії COVID-19 та повномасштабного вторгнення цифровізація обліку набула вагомого значення. Цифровізація значно підвищила ефективність облікової та фінансової діяльності підприємства ТОВ «Вайн Хантерс». Весь облік на ТОВ «Вайн Хантерс» організовано в програмі BAS Бухгалтерія. Дана програма має широкі можливості щодо введення і фінансового, і управлінського обліку.

9. ТОВ «Вайн Хантерс» використовує внутрішні реєстри обліку розрахунків за кожним контрагентом окремо, а також, реєстри за термінами сплати заборгованостей. Ці документи забезпечують розрахунки з

постачальниками в межах терміну та уникнення штрафних санкцій за протермінування. Також використовуються аналітичні таблиці для оцінки стану кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками, які дозволять підвищити дієвість системи внутрішнього контролю на підприємстві.

10. Аудит розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів є невід'ємною частиною та дієвим інструментом ефективного управління підприємством. Це дозволяє не тільки виявити проблеми, але й розробити ефективні стратегії для їх вирішення, що сприятиме підвищенню фінансової стабільності компанії.

11. Важливим напрямом аудиту розрахунків з постачальниками є отримання розуміння системи для розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою оцінки ефективності самої системи внутрішнього контролю.

12. Аудиторська перевірка розрахунків з постачальниками дозволяє компанії отримати незалежну оцінку ведення обліку. Завдяки детальному аналізу даних можна виявити потенційні ризики та неточності, що дають змогу своєчасно вжити заходи щодо їх усунення. Звіт незалежного аудитора містить думку про те, що у фінансовій звітності підприємства ТОВ «Вайн Хантерс» розрахунки з постачальниками є достовірними у всіх суттєвих аспектах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондарєва Г.А. Порядок обліку коштів та розрахункових операцій організацій. *Економіка, управління та фінанси у XXI столітті: факти, тенденції, прогнози*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 2020. С. 8-12.
2. Бугай В. З., Резанов Е. О. Основні напрями збереження фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Економічний простір*. 2019. №142. С. 112-122. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/55>. (дата звернення: 25.03.2025).
3. Васюк Д. О., Іванчук Н. В. Вдосконалення обліку фінансових інвестицій підприємства. *Науковий блог Національного університету «Острозька академія»*. 2020. URL: <https://naub.oa.edu.ua/vdoskonalennya-obliku-finansovyh-inv/> (дата звернення: 01.09.2025).
4. Випірайленко Т.М. Облік розрахунків із постачальниками та підрядниками. Т.М. Випірайленко. *Молодий вчений*. 2020. № 31 (321). С.68- 73.
5. Віріч Юлія Віталіївна. Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу розрахунків з постачальниками: магістерська кваліфікаційна робота. Київ: НУХТ, 2024. 98 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e54ca0a0-fe4c-4e59-9764-8261a214791a/content> (дата звернення: 26.08.2025).
6. Воронко Р. М., Вовчик Н. Л., Гончарук В. С. Місце внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. *Підприємництво і торгівля*. 2019. № 24. С. 171–180. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2019-24-26> (дата звернення: 07.11.2024).
7. Воронко Р. М., Редченко К. І., Бурдик О. Ю. Роль внутрішнього контролю в системі управління торговельним підприємством. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 35. С. 11–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-35-02> (дата звернення: 15.08.2025).

8. Гавриленко Н., Козицька Н. Аналітичне забезпечення цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-38> (дата звернення: 26.02.2025).
9. Гайдаржийська О.М., Попович О. В., Кромбет А. Ю. Теоретичні аспекти обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 874–880. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/121.pdf (дата звернення: 26.10.2025).
10. Галкін В. В. Мещеряков А. А.. Економічна сутність зобов'язань та розрахунків підприємства. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. №47. 2024. С. 20-26. DOI: 10.31521/modecon.V47(2024)-03. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/ua/issue-47-2024/> (дата звернення: 26.01.2025).
11. Гаркуша С. Розвиток бухгалтерського обліку як інформаційної системи в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. №36. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-29> (дата звернення: 26.02.2025).
12. Городня Т.А., Кузик Т.А. Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. Львів : РВВ НЛТУ України, 2013. № 16. С. 191–196.
13. Гуцаленко Л. В. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, М. М. Коцупатрий, У. О. Марчук. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 496 с.
14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 01.10.2025).
15. Кирилук Є. М., Руденко М. В., Гаряга Л. О., Дзямулич М. І. Суспільні ефекти цифрової трансформації економіки України. *Вісник Черкаського національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 27(1-2). С. 98-104.

16. Коверза В., Тарасенко О., Заграднікова А. Шляхи вирішення питань обліку і контролю в системі управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2613/2531> (дата звернення: 21.05.2025).

17. Кондратюк С. С. Економіко-правова характеристика дефініцій «Розрахунки». *Бухгалтерський облік, аналіз, контроль і оподаткування: стан, проблеми та перспективи розвитку*: матеріали XX Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. 2019. С.179.

18. Костишин Н., Яковець Т. Сучасні аспекти та правове забезпечення організації обліку й оподаткування процесу постачання підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-8> (дата звернення: 22.10.2025).

19. Кравченко М. Сутність фінансової стійкості промислового підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2010. № 2 (18). С. 61–63.

20. Краєвський В., Колісник О. і Мегедь Т. Облік розрахунків з постачальниками в умовах санкційних обмежень та міжнародного фінансового комплаєнсу. *Економіка та суспільство*. №72. 2025. URL: doi: 10.32782/2524-0072/2025-72-10.

21. Кудельський В.Е. Внутрішній контроль: економічна суть та місце в системі управління. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 59-2. С. 7-14. URL: http://bses.in.ua/journals/2020/59_2_2020/3.pdf (дата звернення: 21.04.2025).

22. Куцик П., Воронко, Р., Редченко, К., Герасименко, Т. Розвиток внутрішнього контролю в торгівлі: від класики до цифрових рішень. *Підприємництво і торгівля*, (45), 37-46. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-45-05> (дата звернення: 21.09.2025).

23. Лушнікова І.С., Медведєва Т.М., Чумакова Л.Я. Удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та покупцями в організації. *Сучасна*

економіка: забезпечення продовольчої безпеки: збірник наукових праць. 2019. С. 155-160.

24. Меліхова Т. О., Феофанов Л. К., Присяжнюк Д. В. Удосконалення організації та методики внутрішнього та зовнішнього контролю розрахунків з постачальниками. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 32–39. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3511&i=4> (дата звернення: 21.01.2025).

25. Насонова Ю.В. Безнадійна заборгованість: правові аспекти в період дії воєнного стану. *Питання сучасної науки і права* : матеріали XIII Всеукраїнської ПЗ5 науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (21 квітня 2023 року, м. Суми). Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: СФ ХНУВС, 2023. с. 240-242.

26. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник. О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 504 с.

27. Онищенко В. Розрахунки з постачальниками та підрядниками: бухгалтерський облік. *Головбух*, 18 червня 2024. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7795-oblk-rozrahunkv-z-postachalnikami-ta-pdryadnikami> (дата звернення: 26.10.2025).

28. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. С. 70-76.

29. Пантелєєв В. П., Сніжко О. С. Словник бухгалтера та аудитора. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство». 2009. 239 с.

30. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.04. 2001 р. № 186 (з врахуванням змін і доповнень).

31. Погрібняк Д.С. Організація бухгалтерського обліку в адаптивному управлінні об'єднанням підприємств : дис. ... докт. філософ.: 071 Облік і оподаткування. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Харків, 2020. 273 с.

32. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 02.10.2025).

33. Подлозна А. О. Внутрішній контроль розрахунків з постачальниками в умовах кризи неплатежів. *Економічні дні – 2025*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів (10 квітня 2025 р. Київ: НУБіП України). 2025. С. 387-388 URL: https://drive.google.com/file/d/13aYtEAvm3lvy1CZQESFTvIBm_voID4bX/view (дата звернення: 25.03.2025).

34. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV, станом на 16.02.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed19990716#Text> (дата звернення: 16.09.2025).

35. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

36. Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі. наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 275 від 18.02.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0275915-20#Text> (дата звернення: 03.10.2025).

37. Проблеми вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/handle/123456789/13335> (дата звернення 21.11.2025).

38. Рябенко Г.М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства. *Всеукраїнський наукововиробничий журнал №7*. Миколаївський державний аграрний університет. 2012. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2012_7/105 (дата звернення: 05.08.2025)

39. Савченко А. М., Кібиш О. О. Організаційно-інформаційна модель аналізу розрахунків з покупцями та замовниками. *Економіка та суспільство*. 2024.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5012> (дата звернення: 22.02.2025).

40. Слободян Н.Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2014. № 18 (2). С. 239–245.

41. Смірнова Т.О., Усатюк К.К. Фінансова стійкість підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. Львів : РВВ НЛТУ України, 2011. Т. 21. №. 11.

42. Сук Л.К., Сук П.Л.. Фінансовий Облік: навчальний посібник. К.: «Знання». 2015. 647 с.

43. Сучасний економічний словник. 2-ге видання. Розрахунок. URL: <https://1235.slovaronline.com/3543-розрахунок> (дата звернення: 21.04.2025).

44. Талах Т., Голячук Н. Цифровізація обліку для забезпечення ефективного розвитку бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2025. №71. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-12> (дата звернення: 22.10.2025).

45. Ткаленко Я. М., Криниця С. О. Фінансова стійкість підприємства та фактори впливу на неї. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Секція: Економіка, організація і управління підприємством*. 2015. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14508993787623.pdf> (дата звернення: 11.10.2025).

46. Ужва А. М., Тімкова О. В. Ефективна модель аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. *Економіка та держава*. № 12. 2014. С.92-95.

47. Храпкіна В.В., Дерев'яно І.С. Управлінський контроль в системі менеджменту підприємства. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 3 (120). С. 59–64. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/3_2021/11.pdf (дата звернення: 18.07.2025).

48. Храпкіна В.В., Рибалко А.Р. Контроль та його місце в системі управління організацією. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Випуск 64. С. 93–98. URL: http://bses.in.ua/journals/2021/64_2021/17.pdf (дата звернення: 21.04.2025).
49. Шматковська Т. О., Дзямучич М. І. Цифровізація економіки та її трансформаційний вплив на розвиток стратегічного управлінського обліку. *Економічний форум*. 2022. №2. С. 95-100.
50. Шевчук К.В., Кузык Н.П., Боярова О.А. Облік і оподаткування інтернет-торгівлі: реалії та виклики. *Облік і фінанси*. 2024. №4(106). С.140-149. URL: <https://afj.org.ua/pdf/1114-oblik-i-opodatкування-internet-torgivli-realii-ta-vikliki.pdf>.
51. Ярига О., Юрченко О. Організація контролю діяльності компаній в умовах війни з використанням іт-технологій." *Collection of scientific papers «SCIENTIA»* March 28, 2025; Kraków, Poland. 2025. С. 29-35 URL: https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/2555?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 12.10.2025).
52. Al-Manaseer, M. The impact of debt ratio on financial stability through the mediating role of capital adequacy: Evidence from the regulatory framework of the banking industry. *Journal of Governance and Regulation*, 2024, Vol. 13(4), Special Issue, pp. 23–35. Available at: <https://virtusinterpress.org/IMG/pdf/jgrv13i4siart3.pdf> (дата звернення: 23.10.2025).
53. Kraievskiy V. M., Skoryk M. O., Bohdan S. V., Hmyrya V. P. Coherence of accounting systems: transcendence of content and immunity of purpose. *Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan*. Volume 2. Number 384 (2020). P.176-184.
54. Kuzyk N., Shevchuk K., Kruhla M., Alosyn V. Audit of financial reporting as a tool for investment attractiveness of agricultural business enterprises. *Economic Science for Rural Development*. 2023. No. 57. pp. 150–156. DOI: 10.22616/esrd.2023.57.015. Text: electronic. Available at: https://lbtufb.lbtu.lv/conference/economic_science_rural/2023/Latvia_ESRD_57_2023.pdf (дата звернення: 20. 07.2025).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А.1

Трактування понять «постачальник» різними авторами

№	Джерело/Автор	Визначення
1.	Наказ № 275 Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі [36]	Постачальник – будь-яка фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, що постачає товар/надає послуги замовнику згідно з договором.
2.	Онищенко В. [27]	Постачальник – організація, яка за договором зобов'язується передати іншому підприємству (організації) у встановлений термін продукцію узгодженого між ними асортименту, кількості та якості.
3.	Ужва А. М., Тімкова О. В. [28]	Постачальник – фірма, яка здійснює постачання товарів.
4.	Випірайленко Т.М. [4]	Постачальниками є організації, що постачають товарно-матеріальні цінності (сировину та інші матеріали, товари), що надають послуги (транспортні перевезення, забезпечення зв'язку, комунальні та інші послуги), виконуючі роботи (монтаж обладнання, вантажно-розвантажувальні роботи).
5.	Гайдаржийська О.М., Попович О. В., Кромбет А. Ю. [9]	Постачальники – це організації, які поставляють за договором(замовленням) матеріальні цінності, виконують різні види робіт і надають послуги. Ними можуть бути і підрядники збудівництва та ремонту засобів праці.
6.	Костишин Н., Яковець Т. [18]	Постачальник – це юридична (організація, підприємство, установа) особа чи індивідуальний підприємець, які постачають товари чи послуги замовникам.

Фінансова звітність за 2020 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
 «ВАЙН ХАНТЕРС» М. КИЇВ, ВУЛ. ЗДАНОВСЬКОЇ
 ЮЛІЇ, БУД. 73 Д, ОФІС №1 №2
 (ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»)
 Код за ЄДРПОУ: [42820301](#)

Дата звіту	01.03.2021
Період	2020 рік, 12 міс

Фінансова звітність малого підприємства**Актив**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	171.00
первісна вартість	1001	0.00	175.00
накопичена амортизація	1002	0.00	4.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	38.00	0.00
Основні засоби:	1010	58.00	2 769.00
первісна вартість	1011	96.00	3 847.00
знос	1012	37.00	1 077.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	97.00	2 941.00
II. Оборотні активи Запаси:	1100	8 560.00	89 243.00

Продовження додатку А.2

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
у тому числі готова продукція	1103	8497.00	86094.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	3057.00	17235.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	520.00	4378.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2947.00	23860.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	137.00	2359.00
Витрати майбутніх періодів	1170	469.00	357.00
Інші оборотні активи	1190	1329.00	10964.00
Усього за розділом II	1195	17022.00	148399.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	17120.00	151340.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2.00	702.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11.00	262.00
Неоплачений капітал	1425	2.00	0.00
Усього за розділом I	1495	11.00	964.00

Продовження додатку А.2

II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	0.00
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	942.00
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0.00	0.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	7 075.00	78 779.00
розрахунками з бюджетом	1620	7.00	119.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	2.00	54.00
розрахунками зі страхування	1625	5.00	53.00
розрахунками з оплати праці	1630	18.00	199.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	38.00
Інші поточні зобов'язання	1690	10 002.00	70 244.00
Усього за розділом III	1695	17 108.00	150 376.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
Баланс	1900	17 120.00	151 340.00

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	170 241.00	15 162.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	146 004.00	14 492.00
Інші операційні доходи	2120	1 673.00	455.00
Інші операційні витрати	2180	25 572.00	1 110.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Інші витрати	2270	32.00	0.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	171 914.00	15 617.00
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	171 609.00	15 603.00

Продовження додатку А.2

Фінансовий результат до оподаткування (2280- 2285)	2290	305.00	14.00
Податок на прибуток	2300	55.00	2.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	250.00	11.00

Фінансова звітність за 2021 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
 «ВАЙН ХАНТЕРС» М. КИЇВ, ВУЛ. ЗДАНОВСЬКОЇ
 ЮЛІЇ, БУД. 73 Д, ОФІС №1 №2
 (ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»)
 Код за ЄДРПОУ: [42820301](#)

Дата звіту	31.07.2024
Період	2021 рік, 12 міс
КАТОТТГ	UA800000000000126643
Кількість працівників	102

Фінансова звітність малого підприємства**Актив**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис.грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	171.40	284.60
первісна вартість	1001	175.90	332.50
накопичена амортизація	1002	4.50	47.90
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	85.40
Основні засоби:	1010	2 769.80	7 833.70
первісна вартість	1011	3 847.30	11 248.20

Продовження додатку А.3

Знос	1012	1 077.50	3 414.50
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	2 941.20	8 203.70
II. Оборотні активи Запаси:	1100	89 243.00	122 713.00
у тому числі готова продукція	1103	86 094.90	120 934.60
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	17 235.70	42 968.10
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	4 378.70	1 162.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	23 860.50	8 692.70
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 359.40	8 535.40
Витрати майбутніх періодів	1170	357.20	463.40
Інші оборотні активи	1190	10 964.60	13 760.20
Усього за розділом II	1195	148 399.10	198 294.80
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	151 340.30	206 498.50

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	702.00	1 102.00

Продовження додатку А.3

Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	262.00	990.40
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	964.10	2 092.40
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків	1600	942.10	2 902.30
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0.00	0.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	78 779.00	113 040.60
розрахунками з бюджетом	1620	119.00	1 948.30
у тому числі з податку на прибуток	1621	54.10	89.50
розрахунками зі страхування	1625	53.40	116.60
розрахунками з оплати праці	1630	199.80	432.00
Доходи майбутніх періодів	1665	38.30	2 943.60
Інші поточні зобов'язання	1690	70 244.00	83 022.70
Усього за розділом III	1695	150 376.00	204 406.10
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
Баланс	1900	151 340.30	206 498.50

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	396 397.10	170 241.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	345 480.90	146 004.30
Інші операційні доходи	2120	8 879.90	1 673.00
Інші операційні витрати	2180	58 454.80	25 572.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Інші витрати	2270	452.00	32.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	405 277.00	171 914.00

Продовження додатку А.3

Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	404 387.70	171 609.00
Фінансовий результат до оподаткування (2280- 2285)	2290	889.30	305.00
Податок на прибуток	2300	160.90	55.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	728.40	250.50

Фінансова звітність за 2022 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВАЙН ХАНТЕРС» М. КИЇВ, ВУЛ. ЗДАНОВСЬКОЇ ЮЛІЇ, БУД. 73 Д, ОФІС №1 №2

(ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»)

Код за ЄДРПОУ: [42820301](#)

Дата звіту	31.07.2024
Період	2022 рік, 12 міс
КАТОТТГ	UA80000000000126643
Кількість працівників	148

Фінансова звітність малого підприємства**Актив**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	284.60	219.40
первісна вартість	1001	332.50	332.50
накопичена амортизація	1002	47.90	113.10
Незавершені капітальні інвестиції	1005	85.40	62.30
Основні засоби:	1010	7 833.70	26 908.80
первісна вартість	1011	11 248.20	33 689.80
знос	1012	3 414.50	6 781.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	

Продовження додатку А.4

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом І	1095	8 203.70	27 190.50
ІІ. Оборотні активи Запаси:	1100	122 713.00	140 355.70
у тому числі готова продукція	1103	120 934.60	139 704.40
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	42 968.10	62 320.40
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 162.00	2 522.50
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8 692.70	30 598.60
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	8 535.40	11 842.20
Витрати майбутніх періодів	1170	463.40	500.40
Інші оборотні активи	1190	13 760.20	17 969.50
Усього за розділом ІІ	1195	198 294.80	266 109.30
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	206 498.50	293 299.80

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 102.00	1 102.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	990.40	1 843.90
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	2 092.40	2 945.90
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків	1600	2 902.30	0.00
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	324.30
товари, роботи, послуги	1615	113 040.60	187 340.60
розрахунками з бюджетом	1620	1 948.30	270.20
у тому числі з податку на прибуток	1621	89.50	94.30
розрахунками зі страхування	1625	116.60	173.30
розрахунками з оплати праці	1630	432.00	663.10
Доходи майбутніх періодів	1665	2 943.60	3 819.20
Інші поточні зобов'язання	1690	83 022.70	97 763.20
Усього за розділом III	1695	204 406.10	290 353.90
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
Баланс	1900	206 498.50	293 299.80

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	470 835.90	396 397.10
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	407 663.20	345 480.90
Інші операційні доходи	2120	7 658.30	8 879.90
Інші операційні витрати	2180	69 094.00	58 454.80
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Інші витрати	2270	681.90	452.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	478 494.20	405 277.00
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	477 437.10	404 387.70
Фінансовий результат до оподаткування (2280- 2285)	2290	1 055.10	889.30
Податок на прибуток	2300	201.50	160.90
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	853.60	728.40

Фінансова звітність за 2023 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВАЙН ХАНТЕРС» М. КИЇВ, ВУЛ. ЗДАНОВСЬКОЇ ЮЛІЇ, БУД. 73 Д,

ОФІС №1 №2

(ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»)

Код за ЄДРПОУ: 42820301

Дата звіту	01.08.2024
Період	2023 рік, 12 міс
КАТОТТГ	UA80000000000126643
Кількість працівників	225

Баланс (Звіт про фінансовий стан)**АКТИВ**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	219.00	171.00
первісна вартість	1001	332.00	352.00
накопичена амортизація	1002	113.00	181.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	62.00	69.00
Основні засоби	1010	26 909.00	56 914.00
первісна вартість	1011	33 690.00	69 166.00
знос	1012	6 781.00	12 252.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Продовження додатку А.5

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	27 190.00	57 154.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	140 356.00	206 662.00
Виробничі запаси	1101	651.00	1 075.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Товари	1104	139 704.00	205 587.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Продовження додатку А.5

Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	62 320.00	70 324.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	2 523.00	648.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30 599.00	22 348.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	11 842.00	20 637.00
Готівка	1166	3 025.00	5 653.00
Рахунки в банках	1167	536.00	13.00
Витрати майбутніх періодів	1170	500.00	799.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	17 969.00	14 618.00
Усього за розділом II	1195	266 109.00	336 036.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	293 299.00	393 190.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 102.00	1 102.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 844.00	8 499.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	2 946.00	9 601.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	7 352.00

Продовження додатку А.5

Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	324.00	162.00
товари, роботи, послуги	1615	187 341.00	254 277.00
розрахунками з бюджетом	1620	270.00	3 618.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	94.00	773.00
розрахунками зі страхування	1625	173.00	279.00
розрахунками з оплати праці	1630	663.00	1 057.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	3 819.00	2 270.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	97 763.00	114 574.00
Усього за розділом III	1695	290 353.00	383 589.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	293 299.00	393 190.00

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 026 558.00	470 836.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	72 411.00	407 663.00
Валовий: прибуток	2090	154 147.00	63 173.00
Інші операційні доходи	2120	5 000.00	7 658.00
Адміністративні витрати	2130	19 969.00	
Витрати на збут	2150	119 556.00	
Інші операційні витрати	2180	9 530.00	69 094.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	10 092.00	1 737.00
Інші фінансові доходи	2220	3.00	
Фінансові витрати	2250	1 948.00	682.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	8 147.00	1 055.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 492.00	-202.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6 655.00	853.00

Фінансова звітність за 2024 рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВАЙН
ХАНТЕРС» М. КИЇВ, ВУЛ. ЗДАНОВСЬКОЇ ЮЛІЇ, БУД. 73 Д,

ОФІС №1 №2

(ТОВ «ВАЙН ХАНТЕРС»)

Код за ЄДРПОУ: 42820301

Дата звіту	25.02.2025
Період	2024 рік, 12 міс
КАТОТТГ	UA80000000000126643
Кількість працівників	364

Баланс (Звіт про фінансовий стан)**АКТИВ**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	171.00	102.00
первісна вартість	1001	352.00	352.00
накопичена амортизація	1002	181.00	250.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	69.00	62.00
Основні засоби	1010	56 914.00	101 875.00
первісна вартість	1011	69 166.00	125 371.00
знос	1012	12 252.00	23 496.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	57 154.00	102 039.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	206 662.00	319 608.00
Виробничі запаси	1101	1 075.00	1 617.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	205 587.00	317 991.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	70 324.00	81 468.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	648.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22 348.00	57 829.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	20 637.00	25 340.00
Готівка	1166	5 653.00	8 400.00
Рахунки в банках	1167	13.00	3 588.00
Витрати майбутніх періодів	1170	799.00	1 026.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	14 618.00	17 751.00
Усього за розділом II	1195	336 036.00	503 022.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	393 190.00	605 061.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 102.00	1 102.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8 499.00	51 688.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	9 601.00	52 790.00

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500		0.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	7 352.00	20 681.00
Векселі видані	1605	0.00	

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	162.00	
товари, роботи, послуги	1615	254 277.00	323 700.00
розрахунками з бюджетом	1620	3 618.00	14 234.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	773.00	1 259.00
розрахунками зі страхування	1625	279.00	1 282.00
розрахунками з оплати праці	1630	1 057.00	10 034.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	2 270.00	1 396.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	114 574.00	180 944.00
Усього за розділом III	1695	383 589.00	552 271.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	393 190.00	605 061.00

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 507 103.00	1 026 558.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 170 214.00	872 411.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	336 889.00	154 147.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	12 572.00	5 000.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	37 668.00	19 969.00
Витрати на збут	2150	238 414.00	119 556.00
Інші операційні витрати	2180	13 408.00	9 530.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	59 971.00	10 092.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	3.00	3.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	7 077.00	1 948.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	52 897.00	8 147.00

Продовження додатку А.6

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-9 708.00	-1 492.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	43 189.00	6 655.00